

Dit blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
VERLICHTINGDIENST } TELEF. 4519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20 Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

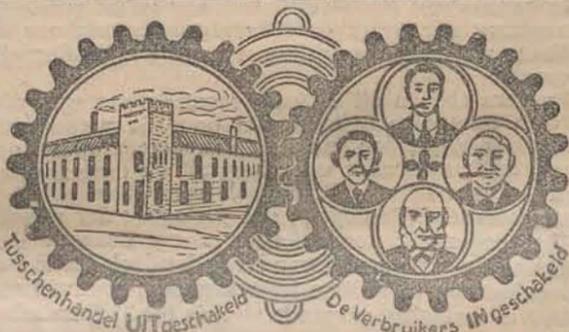
MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie,
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 1/2%. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rokers in Ned.-Indië, daar niet alleen Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkellers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeerden. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

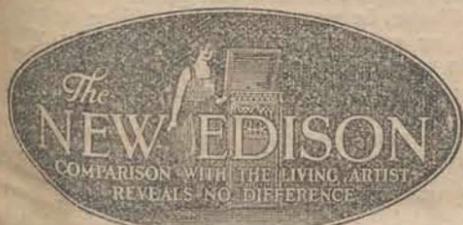
Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE ILLUSTRERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

HOUD: De Encyclopaedie van Ned.-Indië. — De Kennis van Int. Talen bij Europeanen in Indië. — Jaarverslag 1923 van den Hoofdvertegenwoordiger in Oost-Indië. — Hulp aan Oud-Strijders in Indië. — Een Indisch Accountant. — Vereeniging Volksuniversiteit 's-Gravenhage. — World Markets Ltd. — Kunst, Kunsnijverheid en Huislijf. — Van Weck tot Weck. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Int. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Berichten der Afdelingen: (I. Arnhem, II. Leiden). — Meded. — Mutaties van 11 tot 18 Juni 1924.

WIE ZINGT DAAR?

DE „NEW EDISON“

Wij noodigen U uit tot een bezoek
KUNSTZAAL EDISON
DEN HAAG. ROTTERDAM. BATAVIA. MEDAN.
LANGE POTEN 15
WITTE DE WITHSTRAAT 88
RIJSWIJKSTR. (WELTEVREDEN)
HINDOESTRAAT 1-3

NIJMAN & PHILIPS
LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

ERNEST CASSUTTO TANDARTS

(Lid van de Vereeniging „Oost en West“)
Prins Mauritsplein 3
(Vroeger Fred. Hendriklaan)
Spreekuur alle werkdagen van 9-11 en 1-3
Telefoon 50061

Speciale Aanbieding.
Prima Eiken Huiskamer f 350.-
Schitterend Gepolitoerd Slaapk.-Ameublement f 475.-
met Lits-Jumeau, Toilet, enz.
Grootte voorraad in alle soorten Meubelen
MEUBELMAGAZIJN „T WOONHUY“
69 PARKSTRAAT 69
TELEF. 15328

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

A.H.I.T.

Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage Piet Heinstraat 2a, Telefoon 34580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6-7 uur Zondagsmorgens van 10-12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilius
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

Waar dineert en luncht gij goed en goedkoop?
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes

is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

BESCHIKBAAR.

THE COMPANY
Best Fashion
Ladies' and Gentlemen's Tailors

Colbert Costuum n. maat met extra Pantalon à f 63.-
Tailor Mades naar maat met extra Rok. . . à f 75.-
Indien gewenscht wordt de tweede Pantalon of Rok in sportmodel geleverd.
VRAAGT STALENCOLLECTIE.
Wagenstraat 61 - DEN HAAG - Telef. H. 0954

BESCHIKBAAR.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES“
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen 3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad“
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

De Encyclopaedie van Nederl.-Indië. *)

Het is reeds meermalen in het Koloniaal Weekblad gezegd, hoezeer wij trotsch mogen zijn op het bezit van een werk als de Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië, een standaardwerk van onze kennis — in haar geheel en in bijzonderheden — van onze Overzeesche Gewesten in den Indischen Oceaan.

Door de verschijning in versnelde tempo, sedert het najaar van 1921, van de Supplement-afleveringen, waarin de reeds verschenen artikelen worden bijgehouden en nieuwe opgenomen, behoeft men niet bevreesd te zijn, dat het werk verouderd, integendeel alle zorg wordt er aan besteed om het met den tijd te doen meegaan.

De bewerking der Supplement-afleveringen is aan medewerkers van naam toevertrouwd, zoodat men een waarborg te meer heeft, dat de encyclopaedie de steeds hoognoodige verjongingskuur ondergaat, vooral in deze tijden van snelle evolutie.

Het vroeger wel eens geuite bezwaar, dat het werk te kostbaar was om het in het bereik te brengen vooral van hen voor wie door den aard hunner werkzaamheid, hetzij op maatschappelijk, hetzij op wetenschappelijk gebied; een meer dan overzichtelijke kennis van Ned.-Indië, met een haast volledige aanwijzing der overrijke litteratuur, onmisbaar is, is thans wel geheel opgeheven van de zijde der uitgevers.

Immers stellen zij in hun reeds allerwege verspreide circulaire bekend, dat door de veranderde tijdsomstandigheden, nu de zaken weer gaan opleven, de handel zich weer herstelt en de terugslag daarvan gevoeld wordt, zij ook mee gaan met het thans heerschende begrip, dat verlaging der prijzen op het oogenblik noodzakelijk is en daarom den prijs der Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië van 125 gulden op 75 gulden terugbrengen, evenwel een tijdelijke verlaging geldende slechts tot 31 December 1924.

Wij meenen dus een ieder te moeten aanraden, die de Encyclopaedie gaarne zou bezitten en vroeger vanwege den veel hooger prijs daarvan moest afzien, van deze bijzonder gunstige gelegenheid gebruik te maken.

Voor de Supplement-afleveringen, welke voor de bezitters der Encyclopaedie zoo absoluut onmisbaar zijn, betaalt men slechts een luttel bedrag n.l. f 1.20 per exemplaar (met éénmaal een portefeuille ter bewaring der afleveringen à f 0.40).

Tot op 1 Mei 1924 zijn 7 afleveringen verschenen. Op de volgende afleveringen kan men zich desverlangd tegen den prijs van f 1.20 per aflevering abonneeren.

Men ontvangt dus:

1 Ex. van de Encyclopaedie van Ned.-Indië, 4 dln.	f 75.—
1 Ex. van de Supplement-afleveringen, 1-7, (met portefeuille)	„ 8.80
	f 83.80
Franco per post	„ 1.20
	f 85.—

Na ontvangst van dit bedrag wordt bovenstaand onverwijld franco toegezonden door den Uitgever Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage, Lange Voorhout 9.
A. R. v. O.

*) Onder redactie van D. G. Stibbe, buitengewoon Hoogleraar aan de Ned. Handels-Hoogeschool.

De Kennis van Inlandsche Talen bij Europeanen in Indië.
Door M. Ch. VAN ROUVEROY VAN NIEUWAAL.
In „Het Vaderland“ van 23 Februari j.l. (ver-

HET VAN OUDS BEKENDSTAANDE MUZIEKHUIS „TENZER“
PAUL KRUGERLAAN 114
Gramophoons in alle prijzen vanaf f 15.—
Gramfoonplaten vanaf f 1.50
Reparatie-inrichting voor alle soorten muziekinstrumenten
VERZENDING NAAR OOST EN WEST

MIMONTA - Middenstands-Instituut
voor Mond- en Tandheelkunde
Onder leiding van Dr. KERVEL & KRUIJS,
Mond- en Tandartsen
VALKENBOSCHPLEIN 17 - TELEFOON 32728
Fred. Hendriklaan 45 Telef. 50
Spreekuur 9-4. Maand., Woensd. en Vrijd. ook v.
LAGE TARIEVEN
Speciaal v. Ziekenfondsleden

moedelijk ook in andere bladen) komt een verheft o...
voor van eene lezing, door Dr. van Loon, over or Indi...
psychische eigenschappen der Maleische rass... balk...
Bij de vele, in ons land vertoevende Indiërs, het is...
voor zoover zij die lezing bijwoonden, of het ver...
daarvan hun onder de oogen is gekomen, de...
dachte gerezen zijn: „Daar kunnen wij neder...
blijven“. Immers, is het oordeel van den zeerge...
den spreker in allen deele juist, dan blijft er, h...
lijk uitgedrukt, van de Maleiers „niet veel hee...
hoewel vooropgesteld werd, dat de verschille...
de geaardheid tusschen Westerlingen en Mal...
meer graduëel dan essentieel zijn, waardoor...
zwijgend erkend wordt dat ook de Maleier me...
blanke deugden gemeen heeft, zoo worden deze...
goed als geheel genegeerd (althans niet geno...
De lijst van ondeugden en gebreken daaren...
heeft eene respectabele lengte!

Natuurlijk lokte des sprekers eenzijdige...
schouwing, onder zijn gehoor tegenspraak uit...
was in de eerste plaats de heer Bervoets die...
onze bruine broeders een lans brak; hij wees...
dat maar zoo weinigen onder de Europeanen...
Maleier kennen (hij had er kunnen bijvoege...
het den meesten koud laat of zij hem kenne...
niet); hij had over hem een gunstig oordeel...
bracht ook eenige van zijne goede eigensch...
naar voren. Ook anderen onder Dr. van Lo...
toehoorders konden zijn ongunstig oordeel...
heel onderschrijven; daarbij werd de (o.i...
juiste) opmerking gemaakt, dat het niet aan...
om, uit het feit dat de Maleier zoo anders...
de Westerling, tot zijne minderwaardighe...
sluiten. Maar wat ons het meest trof was 't...
heer Enda Boemi in 't midden bracht, nam...
voor eene grondige kennis van de psyche v...
Maleier noodig is, dat men geen vreemde...
zijne taal is. Wij gelooven dat dit wel de...
naamste oorzaak is van het niet kennen, n...
grijpen van den inboorling van Insulinde. En...
die talenkennis is het over 't algemeen bij de...
peanen in Indië pover gesteld. Natuurlijk...
wij hierbij niet aan onze bestuursambtenaren...
inlandsche talen op de schoolbank hebben...
leeren; evenmin aan het lagere opzicht helde...
personeel bij cultuurondernemingen, bij de...
ring van bouwwerken en zoo meer. Het spreek...
zelf dat voor die categoriën menschen, die in...
aanraking komen met den eenvoudigen des...
kennis van diens taal eene „conditio sine qua...
is. Maar voor de rest? Hoe weinigen onder de...
peanen geven zich de moeite ook maar iets...
of althans ééne landstaal te leeren? Om billij...
zijn, moeten wij toegeven dat die talen mees...
gemakkelijk zijn, en ook dat de kennis da...
in den dagelijkschen omgang met inlanders, die...
den Europeaan vertrouwd geraakt zijn (bedi...
in de eerste plaats, winkel- hotel- en kantoor...
neel, koetsiers enz. enz.) ook niet bepaald...
Immers met zulke inlanders kan men zich...
met het zoogenaamde Laag-Maleisch (ook sp...
of omgangs-Maleisch genoemd). Maar laat...
brabbeltaaltje dan ook zoo goed mogelijk...
is heusch geen heksenwerk. Met wat goe...
raakt men daarin binnen een paar weken...
thuis, althans, in wat wij zouden willen noem...
„skelet“ er van; het verrijken van zijn wo...
kennis is maar eene quaestie van (niet lang...
Dat wij de gemakkelijkheid van het Laag-M...
niet overschatten, wordt wel bewezen door...
dat de zoeven genoemde categoriën inlanders...
Esperanto spoedig aanleeren. Men houde...
in het oog dat deze hulptaal ook voor hen...
vreemde is! En zoude nu een Europeaan, m...
meerdere ontwikkeling, niet kunnen wat...
„domme“ inlander wel kan? Maar, in het...
kunnen „zit het 'n niet“: 't is uit louter...
schillingheid dat zoovele Europeanen, zelfs...
jarenlang verblijf in Indië, brekebenen...
de overal gangbare spreektaal van het dag...
leven. Komen zij in Holland terug, dan doen...
van hen lustig mee in het koor, dat klaagz...
heft dus

DAMES
welke hun haar een blijvende ondulatie willen...
preferereeren
JAC. BOSMAN, Coiffeur de Dames
FRED. HENDRIKLAAN 262 TEL. 52...
Haarwassen, Manicure, Massage, Ondulation...
Prima Haarwerken

Huishoudelijke- & Keukenartikelen
 HAARDEN - KACHELS - FORNUIZEN
 KINDERWAGENS. :: LAGE PRIJZEN
JAN ZWENNES
 Boekhorststraat 54a, DEN HAAG
 TELEFOON 16875

Maison van Dooremaalen
 Mauritskade 73 DEN HAAG Telefoon 17147
DAMES- EN HEERENKLEEDING
 Speciaal naar maat.
 Elegante coupe. Zeer MATIGE prijzen
 Vraagt U eens STALEN.
Heeft U Coupons, wij maken die zeer billijk

Magazijn van
Heerenhoeden en Pelterijen
EDUARD PELGER
 Prinsestraat 35 - Den Haag
 Telefoon 13902

heeft over de geringe belangstelling die in patria
 Indië wordt betoond. De oude geschiedenis van
 balk en den splinter!
 Het is vermakelijk den onzin te hooren dien
 sommige Europeanen tegenover inlanders kunnen
 kraanen. Deze is echter te beschaafd (in den zin
 nederig) om den spreker in zijn gezicht uit
 te spreken; hij luistert aandachtig, doet zijn best te
 begrijpen, maar geen spier van zijn gelaat vertrekt.
 En dan die uitspraak! Terwijl men er niet aan
 dacht, bijv. de g in *grand, great, gross* anders dan
 uit te spreken, wordt diezelfde letter in in-
 dische talen behandeld als de onvervalschte,
 landsche keelschraperige g in *groot*.
 onderscheid tusschen *dj* en *tj* wordt niet ge-
 maakt (men denke aan *kadjang* en *katjang!*) De
 ng aan het begin van een woord schijnen aan
 een eene onoverkomelijke moeilijkheid te bieden.
 gaande eerstgenoemde lettercombinatie herin-
 den wij ons eene curieuse geschiedenis.
 Wetende dat wij in het bezit waren van een
 Javanisch woordenboek, verzocht een collega ons
 boek eens te mogen inzien. Een paar dagen later
 kwam hij het terug, met de opmerking:
 "Wat 'n raar woordenboek is dat?"
 "Hoezo?"
 "Wel, ik hoor de Javanen zoo dikwijls het woord
 "heer" gebruiken, dat „heer” moet beteekenen; ik
 heb het woord op en zie: „dòrò = jonge kip!” Wie
 zegt er nu iemand aan met „jonge kip”?
 „Niet, gebruikelijk is dat, tot nog toe, zeker niet.”
 „Wat was nu de quaestie: onze vriend had slecht
 begrepen: immers de Javaansche vocativus voor
 „heer” (ook *meester, gebieder, gebiedster, me-*
m.) is *bendòrò*, dat in de uitspraak verkort
 wordt tot *ndòrò*.
 In dit geval was de vergissing van zeer onschul-
 dig aard, maar dat een niet-begrijpen van een
 Javanisch woord tot onaangename dingen kan
 leiden, moge blijken uit het volgende:
 Op zekeren dag (wij dienden toen bij de Genie-
 rapporteerde de sergeant-majoor ons dat
 Javanisch geniesoldaat een Europeeschen ser-
 gent had uitgescholden voor *bangsat* (schurk,
 boefje). „Jongens sergeant-majoor”, dit is geene
 onachtzaamheid; maar ik geloof er niet veel van: die
 is een mijner beste, meest oppassende soldaten.
 kan dat woord niet gebruikt hebben; zeer waar-
 schijnlijk heeft die man het woord *bangsa* of *bôngsò*
 gebruikt, soort, volk) gebezigd; maar, laat hem
 eens bij mij komen.” Een oogenblik later
 werd de beschuldigde vóór ons, stram, onberispe-
 als altijd. Wij gelastten hem eens te vertellen
 er gebeurd was. Zijn verhaal kwam hierop
 toe: toen de sergeant, op ons bevel, eenige ver-
 ringeren aanbracht in de ligging der manschap-
 in de *chambre* en daarbij de beste plaatsen
 de Europeanen toewees (in dit bijzonder geval,
 was in Atjeh, logeerden Europeanen en Inlan-
 ch in hetzelfde lokaal), had de beschuldigde (in
 Javaansch! waarvan de sergeant n.b. geen woord
 gemompeld: „die sergeant geeft de beste
 plaatsen aan zijn eigen *bangsa's*. De zaak had zich
 juist toegedragen zooals wij vermoedden! Maar
 de man te doen gehad met een chef, die het
 verstand niet vooruit gevoeld had, dan zoude
 een zware straf hebben moeten opleggen; ge-
 wone *gata glap*” worden van den gestrafte, en herrie in
 kazerne.
 geschiedt bij velen bekend is de anecdote uit
 ar wij meenen) den Java-oorlog. Op zeker critiek
 ment, wilde een officier zijne manschappen voor-
 doen stormen. Ongelukkigerwijze riep hij hun
 „*lari, lari!*”: het effect was verrassend! Inplaats
 vooruit te stormen, maakten de kerels rechts-
 keert, en renden wat zij konden! Nu beteekent
 „*lari*” wel *hardloopen*, maar ook *wegloopen*; alles
 af van het zinsverband of de omstandigheden.
 Dat eene zeer gebrekkige talenkennis een hinder-
 is tegen het begrijpen van den inlander, be-
 het dus wel geen belooft; maar ook in andere

opzichten is dat gebrek de oorzaak dat zoovele
 Europeanen in Indië, zoo weinig van Indië leeren,
 en zelfs van zaken in hunne naaste omgeving, waar-
 mede zij dagelijks te maken hebben. Hoevele Euro-
 peanen zitten bijv. aan een Indische rijsttafel zonder
 te weten welke grondstoffen daarvoor gebruikt wor-
 den. Hoe komt anders het malle praatje in de
 wereld, dat daarbij bedorven visch eene rol speelt?
 Zeker, er komen bij de bereiding van Indisch eten
 zaken te pas, die allerminst doen denken aan pro-
 ducten van Rimmel of Piver; maar wat te zeggen
 van Limburgsche kaas, allerlei koolsoorten tijdens
 het afkoelen „adelijke” hazen, patrijzen die met
 hun „dre” moeten worden toebereid om ze voor
 fijnproevers tot eene delicatessen te maken?
 Hoevele Europeanen zijn onbekend met de namen
 van de meeste, in hunne omgeving groeiende bo-
 men en planten, en met die van de fauna in en om
 hunne woning. En deze laatste zorgt er toch wel
 voor, dat de aandacht van den bewoner er op moet
 vallen, want wordt niet elke woning in Indië druk
 bezocht door allerlei kruipend, vliegend, bijtend en
 stekend gedierte?
 Maar genoeg. Uit al het voorgaande blijkt, dat
 velen in Indië of van daar in patria teruggekeerd
 niet het recht hebben te klagen over gebrek aan
 belangstelling onder de „trottoirs” in ons prachtig
 eilandrijk aan den evenaar.

Jaarverslag 1923
 van den Hoofdvertegenwoordiger in
 Oost-Indië.

Het jaar 1923 heeft zich niet gekenmerkt door een
 opgewekt vereenigingsleven. Hoewel de malaise
 zich niet zoo duchtig deed gevoelen als in het
 vorig jaar, toch was er nog veel, wat verre aan een
 normalen toestand deed denken.

De ontslagen, de op wachtgeldstellingen, de ver-
 minderingen van salaris, zoowel in Gouvernements-
 diensten, als in het particuliere, waren evenzoo vele
 tegenkantingen op den bloei van vele vereenigin-
 gen. Zij, die in hun betrekkingen werden gehand-
 haafd, wisten niet voor welke verrassingen zij
 eventueel zouden komen te slaan.

Een niet te onderschatten factor voor de mindere
 geneigdheid om als lid toe te treden, is ook de
 komende herziening van de salarissen van de Gou-
 vernementsambtenaren, door de onzekerheid en de
 vrees, dat die herziening voor de meesten hunner
 een vermindering van inkomsten zal beteekenen.

Het is te begrijpen, dat door dit alles men zich
 economischer gaat inrichten en vele dingen terzijde
 stelt, waarvoor men zich vroeger gaarne eenige
 uitgaven wilde getroosten.

En wanneer men logisch te werk gaat, wordt eerst
 datgene overboord gegooid, waarvan men denkt het
 minste profijt van te hebben of waarvan de terzijde-
 stelling het minste gemis veroorzaakt.

Ongetwijfeld heeft de Vereeniging „Oost en
 West” den terugslag van het economisch leven
 ondervonden, want velen toch, die leden waren ge-
 weest, en verscheidenen reeds ettelijke jaren, heb-
 ben hun lidmaatschap opgezegd.

Wij zouden hun de volgende vragen durven stel-
 len:

Is de aftrek van f 5.— per jaar van hun inkom-
 sten voor de jaarlijksche contributie van „Oost en
 West” een onoverkomelijk bezwaar?

Is een wekelijkse periodiek te duur betaald
 met f 5.— per jaar?

Is het te veel gevegd, van zijn zedelijke verplich-
 ting, om de Nederlandsche opvoedende beschaving
 in Nederlandsch-Indië naar vermogen hoog op te
 houden en te steunen, met een stoffelijk bewijs van
 f 5.— per jaar te doen blijken?

En als men de verslagen leest van wat door de
 verschillende instituten van de Vereeniging „Oost

Waarom zoudt U niet eens toezending vragen van de
 gratis prospecti over de natuurlijke, genezende mid-
 delen van Dr. Julius Hensel. Deze middelen toch van zoo
 groot belang voor ieder, zijn dit ook voor U en er kunnen
 zich, vroeger of later, in uw gezin, in uw familie- of vrienden-
 kring (vooral wanneer daaronder tropengangers zijn) gevallen
 voordoen, waarin het soms meer dan overwegend belang
 kan zijn, iets van deze middelen en hunne toepassing te weten.
W. v. d. SLUIJS Sr., APELDOORN
 Kantoor voor Nederland en Koloniën „Hensel-Werke”

BESCHIKBAAR.

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend”
 Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.
NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
 5 jaar garantie, gepantserd raam.
NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
 Grootte keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht
 voor verzending naar Indië.
 Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.
J. J. STOLTENHOF Jr.

BESCHIKBAAR.

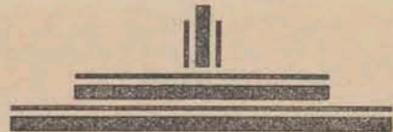
P. B. VAN MOORSEL & CO
 Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag
DIVAN met ver-
 stelbaar
 hoofd,
 Gobelin overtrek à **f 27.-**
f 27.-
 Goedkoopst adres voor het meubi-
 leeren en stoffeeren van woningen

M. J. J. ESKES - LEN HAAG
 DAMES- EN HEERENKLEEDERMAKER
 SNEEUWKLOKJESSTRAAT 15
Prima Engelsche en Schotsche Stoffen
 Eerste klas Bewerking Lage Prijzen
 ATELIER VOOR KEEREN EN REPEREEREN

Modemagazijnen
HENNEMAN & PLUKKER
 Valeriusstr. 28-38
DEN HAAG

Grootste Speciaal Magazijnen
 in Japonnen, Blouses, Rokken,
 Peignoors, enz. enz.

Gedurende den Winter steeds nieuwe zendingen voile Blouses en Japonnen voor Indië

Voor het bereiden van een voortreffelijke Rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden

Duinstr. 6 : Tel. 50016
 ... SCHEVENINGEN ...

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen verkopen of hunne verzameling wenschen te completeeren, worden attent gemaakt op de rubriek Vraag en Aanbod in het Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW

Prijs f 2.50 per annonce van ten hoogste vijf regels. Ter kennismaking wordt op aanvraag gratis een nummer van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20 TEL. 11987*
DEN HAAG

Gevestigd als
Tandarts
 te Den Haag, Bezuidenhout 141
Dr. M. BLUML

Matige tarieven. Spreekuur 10-12, 2-4
 Röntgen opnamen bij Tel. 70897
 behandeling vrij. Lijn 3, 4, 7, 13

en West” is gepresteerd, van alles wat door „Oost en West” onvermoeid wordt gedaan om den band tusschen Nederland en Indië hechter te doen zijn, om de wisselwerking tusschen Westersche en Oostersche cultuur krachtiger te maken, om elkander meer en beter te leeren begrijpen en waardeeren, kortom om de toenadering tusschen Oost en West naar alle vermogen en op alle mogelijke wijzen te bevorderen, dan wordt het onverklaarbaar, dat zij, die hebben gesympathiseerd met het doel en streven van de Vereeniging „Oost en West” haar den rug hebben toegekeerd.

Onbegrijpelijk ook, dat het bij zoovele maatschappijen, firma's kantoren, winkels, hotels, personen, die het kunnen doen, het vaak aan doovemans ooren kloppen is, wanneer hun brieven met circulaire en exemplaren Koloniaal Weekblad worden toegezonden, om als lid, abonné of begunstiger van „Oost en West” te willen toetreden, overtuigd als wij zijn, dat zij voor de statuten van onze Vereeniging veel sympathie gevoelen en voor hen het geringe offer niet noemenswaard is.

Minder aangenaam is het ook voor ons, dat er nog vele leden zijn, die niet de moeite willen nemen, hun contributie direct te voldoen, wanneer hun de kwitantie wordt gepresenteerd en dat er zelfs zijn, die drie, ja vier keeren moeten herinnerd worden, voordat zij hun contributie hebben voldaan, om niet te spreken van hen, die de betaling heelemaal achterwege laten.

Het is meer dan eens voorgekomen, dat zij, die het lidmaatschap opzeggen, de nog verschuldigde contributie over dat jaar, ook wel met de achterstallige niet wenschen te voldoen, ook niet na veelvuldig verzoek.

Er zijn nog leden, die bij adresveranderingen, nalatig waren, ons hun nieuwe adressen op te geven, wat voor hen een kleine moeite is door middel van een verhuiskaart.

Onnoodig te zeggen, dat door dit alles het administratief werk van den Hoofdvertegenwoordiger meer dan verdubbeld wordt, dat best kan worden voorkomen, wanneer de leden maar meer attent zouden willen zijn, — de goede niet te na gesproken.

Waarschijnlijk door groote drukte, of door andere omstandigheden, mochten wij in het verslagjaar van de verschillende Correspondenten niets vernemen, ofschoon zij van ons al het benodigde, „Oost en West” betreffende, konden ontvangen, en de kosten, die zij ten behoeve van onze Vereeniging mochten uitgeven, door ons zouden worden vergoed.

Een gunstige uitzondering maakte de heer W. J. Beck, Controleur B.B. thans met verlof in Nederland, die onze Correspondent in Noord Celebes is geweest, in wiens plaats is getreden de heer J. Roest, Assistent Resident in Menado.

De vraag naar de verschillende boekjes, door „Oost en West” uitgegeven, was in het verslagjaar niet groot. In den laatsten tijd begint daar meer leven in te komen, vooral naar de drie series van no. XII „Onze Koloniën”. Een Civielgezaghebber van een eilandengroep in de Buitengewesten bestelde zelfs alle nummers van de drie series, dus in totaal 29 boekjes.

Een feit, dat zich hierbij heeft voorgedaan en het vermelden waard, is, dat een arts, geen lid van „Oost en West”, bij ons het boekje bestelde over: „De vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië No. VII. Als naar gewoonte werd door ons een gefrankeerde briefkaart bijgevoegd, met circulaire en exemplaren Koloniaal Weekblad, met het verzoek om als lid te willen toetreden.

De kaart werd mij geretourneerd met de mededeeling, dat hij geen lid wenschte te worden, omdat... het boekje reeds verouderd was. Alsof de Vereeniging „Oost en West” geen ander doel beoogde!

Hoewel niet ontveinsd kan worden, dat „Oost en West” een beteren vooruitgang verdiende, mag

WASSCHERIJ „REINGOED”

Met speciale Afd. voor de behandeling van Fijn Goed
 ANNA VAN BUERENSTRAAT 155-157
 DEN HAAG - TEL. 71563

Voor uiterst zorgvuldige behandeling van Uw Wasch wordt ingestaan. Behandeling van alle wollen en flanelen goederen systeem Jaeger.

GERITS-BEKMAN - DEN HAAG. F
 v. Swietenstraat 7

DAMES- en HEERENKLEERMAKERS
 Bekroond met de hoogste onderscheiding
 Uitsluitend prima kwaliteiten. Enorme sorteer

toch van den anderen kant niet worden ont dat, vergeleken bij andere vereenigingen, die zeer den terugslag hebben ondervonden, onze eeniging geen slechten indruk maakt.
 Het is te hopen, dat bij het geleidelijk na tot de normale toestanden, ook zoovelen me het besef komen, „Oost en West” door het den als lid te steunen bij haar behartiging vordering van de gemeenschappelijke belaa zoowel van Nederland als van Nederlandsch Indië.

De Hoofdvertegenwoordiger „Oost-Indië”
 Mr. K. FAUSER.

Hulp aan Oud-Strijders in Indië

In dank ontvangen van Majoor van Roggen het garnizoen te Curaçao drie wissels, groot f 143.50 en f 191.60 en van Luitenant Lan f 104.52.

Helaas bereikte mij het treurige bericht Majoor van Roggen, die met spoedcertificaat Europa kwam, aan boord is overleden. Hulde de nagedachtenis van dezen Hoofdofficier, wie lot van zijn vroegere strijdmakkers niet koud

Ook zijn met de Slamet weer 125 pakken v den, waarover ik het een vorige maal had, en m ontving ik er weer 25 van verschillende lezers u uw koffers nog eens wilt nazien en afstand doen van die overtollige ballast, gaarne z trachten er 150 bij elkaar te krijgen, dat word in totaal 500.

Met hartelijk dank,
 E. M. HARSVELDT,
 Celebesstraat 55, Den Ha

Een Indisch Accountant.

Met verwijzing naar de in dit No. voorkom announce, wordt ook te dezer plaatse gaarne dacht onzer lezers er op gevestigd dat de heer K. Pyper die als Indische accountant zich geve heeft te Amsterdam, Keizersgracht 431, door verblijf in Indië van een kwart eeuw, volkom de hoogte is met de belangen van gerepatrice

World Markets Ltd.

Deze Internationale Organisatie tot bevord en bescherming van den handel in alle deelen wereld heeft een Kantoor geopend te Amster Tesselschadestraat 31 (Directeur voor Nederlan Koloniën, H. Drukker).

Vereeniging Volksuniversiteit,
's-Gravenhage.

Van deze Vereeniging verscheen het 8ste verslag 1923, waaruit blijkt dat het aantal de mers in het verslagjaar met 681 is toegenomen. Ofschoon de Vereeniging het Rijkssubsidie m derven en ook andere nadeelige invloeden deden gelden, mag de finantieele toestand n gunstig genoemd worden dank zij de versoe in de administratie en zuinig beheer. Een cursus werd georganiseerd te Otterloo onder van Ds. Junod, terwijl films op verschillend ver toond werden, tentoonstellingen georganis alsmede muziekkuitvoeringen en tooneelvoorst gen.

In den Raad van toezicht kwam eenige

Grand Pension VILLA DES ROSES
 DUINWEG 22, VAN STOLKPARKE
 Scheven. Boschjes.

Eerste Rang Familie-Pension
 Stroomend Koud- en Warm Water
 Voor groote Families speciale overeenkom

H.A.V. F. K. PIJPER
Indisch Accountant
 geeft adviezen aan hen, die zich in be-
 staande of nog op te richten zaken
 nancieel wenschen te interesseeren
Wijkersgracht 421 Amsterdam

MATHIEU PIETERS
 Art. Photographe
PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
LA HAYE
 Geopend van 9-6 uur
 Zondag en Feestdagen gesloten

*Aan de Leden
 van „Oost en West”*

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

De Raad van Beheer bleef in zijne samen-
 ring ongewijzigd. Een exploitatie-rekening, ha-
 winst- en verliesrekening zijn toegevoegd aan
 verslag dat voor de leden van Oost en West,
 ennisneming, ligt op de leestafel, Heulstraat 17.

Indisch, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

De Pekalongansche Passarmalem.
 langs mochten wij van den heer J. E. Jasper, resi-
 van Pekalongan, het door hem geschreven ver-
 ontvangen van de eerste, op zijn initiatief in Sep-
 er j.l. gehouden „Pekalongansche Jaarmarkt-Ten-
 telling van Inlandsche Nijverheid en Kunstnijver-

zijn „Inleiding” vermeldt de schrijver, hoe deze
 markt geheel naar het voorbeeld van de 5 eerste
 malem van Soerabaja werd ingericht, doch op
 idener voet, daar er rekening mede moest wor-
 gehouden, dat te Pekalongan de koopkracht van
 publiek veel geringer is dan op een groote hoofd-
 vandaar, dat voor deze eerste onderneming der
 alongansche Jaarmarktvereniging de aanmoedi-
 tot deelneming voorzichtigheidshalve niet op uit-
 de schaal heeft plaats gehad, zich heeft bepaald
 en propaganda in de voornaamste nijverheid-centra
 en een zeer klein deel van de buitengewesten.
 der schrijft de heer Jasper o.m.:

„De residentie Pekalongan is meer ingezonden
 aanvankelijk verwacht werd; tal van inzendingen
 uit gebied hebben eenige, vroeger nog weinig be-
 leiten naar voren gebracht, zoo o.a. dat goede,
 sche toepassing van eenige takken van nijver-
 geheel op Inlandsch initiatief zijn uitgevoerd en
 nog vrij uitgebreide bedrijven bestaan in streken,
 er zij te voren als sterk achteruitgaand werden be-
 wond of vermoed.

„De ervaring heeft geleerd, dat het nuttig en wen-
 lijk is, om een jaarmarkt van Inlandsche nijver-
 en kunstnijverheid niet uitsluitend te doen be-
 uit z.g. stands — de bezichtiging van vele afzon-
 deelen verveelt gauw en is bovendien voor het
 iak vermoeiend — maar om daaraan ook een ten-
 telling te verbinden.

„De tentoonstelling is opgezet, met uitstallingen, welke over-
 telijk en met zorg tot stand gebracht zijn, verge-
 gen mogelijk maken de tegenstellingen doen zien,
 de tentoonstelling een bepaalde attractie.
 die daarin voorkomende, technisch en artistiek ge-
 schikte verzamelingen kunnen niettemin door tus-
 komst van de vereeniging, welke de onderneming
 nuw gezet heeft, worden verkocht, waarbij dan
 bepaald, dat de verhandelde artikelen, voor zoo-
 niet uit een reserve-voorraad door andere ge-
 portige kunnen worden vervangen, eerst bij stui-
 der jaarmarkt door de koopers worden afgehaald,
 dat de expositie tot het laatst volledig intact blijft.
 zoo werkt men meer op kwaliteit dan op kwanti-
 men maakt nabestellingen mogelijk en scheidt
 een overzichtelijk geheel.

„De tentoonstelling komen de uitsluitend ter op-
 dering ingezonden kunstnijverheid-voorwerpen te
 van de voor verkoop bestemde artikelen vol-
 tot hun recht, terwijl dan nog aanvulling of ver-
 lizing kan plaats hebben, door in de verschillen-
 van groepen kleine uitgezochte collecties onder te bren-
 van goederen, waarvan de bezitters als verkoop-
 overgekomen zijn en eigen stands betrekken.
 Zoo bevatte het terrein te Pekalongan behalve zulk
 tentoonstelling met verkoopgelegenheid ook nog
 kleine gedeelte van de stands der koopers en
 aan een dergelijke onderneming noodzakelijk te
 worden onderdeel: de plaats voor de restaurants en
 makelijheden.

„De tentoonstelling, die naar Pekalongan gekomen waren,
 hun artikelen van Inlandsche nijverheid en kunst-
 nijd te verkoopen, werd geen stand-huur gevord-
 behoeve voor de inzendingen werd ook te hun-
 behoeve de noodige plaatsruimte en elektrische ver-
 ring gratis geleverd.
 voornaamste inkomsten der jaarmarkt-tentoon-
 lizing zijn dus gezocht en gevonden in de entree-
 den, welke zoo ruim zijn toegevoerd — ondanks
 voor Inlanders lage tarief van f 0.10 per persoon,
 dat een behoorlijke winst kon worden verkregen.
 Het groote bezoek is voornamelijk te danken aan de
 trekkelijkheid van tentoonstelling en gemaklijk-
 en aan de inrichting van het terrein, waarop
 gemakkelijke, gezellige rondgang van het publiek

en van de verschillende optochten mogelijk was.
 De jaarmarkt-tentoonstelling was vrij van hazard-
 spelen.

De voorspelling van sommigen, dat het weren van
 de z.g. „poeterans”, welke gewoonlijk aan door parti-
 culieren ondernomen „pasarmalem” worden verbou-
 den, op een geldelijk fiasco zou uitgelopen, is, gelijk
 ik wel verwachtte, niet uitgekomen.

Doordat de jaarmarkt-tentoonstelling samenviel met
 de jubileumsfeesten, werd deze eerste onderneming van
 de Pekalongansche Jaarmarkt-vereeniging met meer
 luister opgezet, dan in gewone omstandigheden zou
 zijn geschied.

Een vrij ruim bedrag werd namelijk op de begroo-
 ting uitgetrokken voor de morgen- en middagfeesten op
 het terrein en voor de deels op de openbare wegen ge-
 houden optochten, welke niet den grooten toeloop van
 het publiek naar het jaarmarkt-terrein hebben veroor-
 zaakt.

De ervaring heeft nu geleerd, dat de Pekalongan-
 sche Jaarmarkt-vereeniging met verwachting van min-
 stens evenveel succes haar tweede Jaarmarkt-tentoon-
 stelling zal kunnen organiseren.”

„Daarop volgt een korte beschrijving van de verschil-
 lende inzendingen met een achttal afbeeldingen naar
 foto's en teekeningen, waaruit ten duidelijkste blijkt
 hoe velerlei moois er op die Jaarmarkt te bewonderen
 viel. Bij de afdeling Vlechtwerk o.a. een groote ver-
 scheidenheid van matten, manden, hoeden, sigaren-
 kokers, huisraad en keukenbenodigdheden.

Het is algemeen bekend, dat in de residentie Peka-
 longan van oudsher de batikindustrie druk beoefend
 wordt; deze was dan ook rijk vertegenwoordigd. De
 heer Jasper schrijft er van: „Opzettelijk aangebrachte
 uithangborden wijzen den bezoeker op het kenmer-
 kend verschil: aan den overzijde van het terrein, dus
 in het Oosten, de batikindustrie, zooals die vroeger was,
 en hier aan den kant, waar de zon ondergaat, de batik-
 kunst zooals die nu geworden is.

„Toen” ginds en „nu” hier! Met pijltjes worden er
 het heden en verleden, het moderne en antieke aan-
 geduid.

Een lange rij van sober uitgehangen Pekalongan-
 sche saroengs met Pekalongansche kleuren, in de com-
 binatie, zooals de modedracht in de Chineseesche dames-
 wereld ze eischt of verlangt. Rood, blauw, groen, paars
 in tal van nuances, soms op één en denzelfden doek.
 En welk een teekening!

De Westersche motieven van de „saroeng bron”,
 „saroeng tjongkina”, „boeketan”, „soklot”, „bros”, „pa-
 ten” en hoe al deze producten van hedendaagsche
 batikindustrie nog meer heeten, vindt men hier als
 op een enorme staalkaart bijeen. Verbastering dus niet
 alleen in de artistieke uitvoering, maar ook in de no-
 menclatuur, waarbij dan nog de technische achteruit-
 gang komt, wanneer de doeken bij massa's worden ge-
 maakt en geleverd.

En toch is de bijeengebrachte verzameling met eenige
 zorg gekozen uit de geweldige hoeveelheid verkrijgbare
 nieuwe batiks. Wat in deze moderne afdeling is uit-
 gestald, staat vaak technisch op goede hoogte, is met
 fijne tjangtjans bewerkt, toont weinig of geen fouten
 in de uitsparing van het fond. Er zijn inderdaad nog
 bekwame batiksters in Pekalongan, maar zij zijn door
 voorschotten gebonden aan haar werkgevers en haar
 inzicht van vlakmotief is bedorven door de haar op-
 gedrongen voorbeelden uit Westersche mode-tijdschri-
 ften, waarnaar zij dagelijks moeten werken.

Het artistieke verval van de Pekalongansche batik-
 kunst, reeds lang geleden begonnen, houdt voorname-
 lijk verband met de groote vraag in de buitengewesten
 naar goedkope Pekalongansche saroengs, zoodat velen
 enkel met handelsoogmerken zich op de exploitatie
 van een eigen batikkerij toeleggen.”

Zou de Pekalongansche Jaarmarkt-vereeniging niet in
 samenwerking met „Bocatan” willen trachten om in
 dezen wantoestand langzamerhand wat verbetering te
 brengen? Men zou kunnen beginnen met over den daar-
 toe te volgen weg van gedachten te wisselen, waartoe
 de Raad van Beheer van Bocatan volgaarne bereid is.

Het weefwerk maakte op deze tentoonstelling een
 goed figuur. Twee Pekalongansche „toekang siagen”
 waren er dagelijks met hun eigenaardigen weefarbeid
 bezig.

Er is wellicht geen gewest, waar zooveel variatie
 in de motieven van het streepjes en ruitjes-goed be-
 staat als Pekalongan, het overgangsgebied tusschen
 Midden-Java met zijn sobere, stemmige weefsel-tinten

TE HUUR.

Keurig gemeub. 1e ETAGE met keuken, elec.
 licht, gas, in 't centrum van de stad, gelegen
 aan de stadslin en de lijnen Leiden—Haag,
 Scheveningen—Noordwijk, Katwijk.
 Adres: Leiden, Hoogewoerd 53

V. MASSARO
KAMPERSINGEL 50 - HAARLEM
 LEVERANCIERS VAN MARMER, MOZAIEK,
 STEEN- EN HOUTGRANIET VLOEREN,
 LAMBRIZEERINGEN, AANRECHTBLADEN
 GOOTSTEENEN, TRAPPEN, PLINTEN enz.
CONSTRUCTEUR VAN BETONWERKEN
 Specialiteit in KUNSTSTEEN EN KUNSTMARMER

Zijt Gij Abonné
 van het rijk Geïllustreerde
 Maandblad
NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW
 Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
 aan bij de Administratie
 PRIJS PER JAARGANG f 20.—
 Te voldoen in twee halfjaarlijksche termijnen
 van f 10.—
 Losse nummers f 2.50
Nobelstraat 20 Den Haag
 Telefoon 11987*

Hollandia” Drogisterij
 Sweelinckstraat 199 - Den Haag
 bij het Stadhoudersplein
 Voor Duinoord 't geschiktste adres
 Chemicaliën, Verbandstoffen, Spe-
 cialiteits-geneesmiddelen, enz.

HOTEL-RUBRIEK

AMSTERDAM

HOTEL CENTRAL
Damrak 18 s

HOTEL KRASNAPOLSKY
s Warmoesstraat 171-185

THE AMERICAN LUNCHROOM Cy.
Kalverstr. 16-18 s

BESCHIKBAAR.

RESTAURANT „LA RÉSERVE”

Rembrandtplein 44-48 s

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”,
Bankapl. 2, Den Haag, Tel.
11486. Dir. bij Schev. B.
Str.k. en w.w. op de logeerk.

PENSION „QUIST”
Stadhoudersplein 17-19
Tel. 51523

Pension E. M. Blewanus,
A. v. Solmsstraat 135. Ind.
Rijsttafel op Dinsdag, Don-
derdag en Zaterdag.

Huize „Elisabeth”, Valken-
boschkade 670 en 672.
Familie-Pension voor
Dames en Meisjes.

Hotel Rest. „DUINGOORD”
Sweelinckplein
Spec. bezocht d. Ind. Fam.
OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Pension „VAN ARNHEM”
77 Gr. Hertoginnelaan
Tel. 30965 - Refer. van
vooraanst. Families voorh.

Lunchroom „THOMSON”
Thomsonlaan 31, Den Haag
Gezellig Zitje. Bill. prijzen
1ste kl. Consumptie.
Aanbevelend, J. VENEMA.

Pension Dames Lugtenburg
en Wegner. Parterre dispo-
nibel. Bad en Telefoon.
v. Boetselaerlaan 67

Hotel „Promenade”, Oude
Schev. weg 21, Tel. 5454
Prachtige ligging.
Matige prijzen.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

HAARLEM

„HOTEL-PENSION „MINERVA”

Parklaan 86-94, Tel. 433 s

NIJMEGEN

HOTEL REST. „DE KEIZER”
Sporstraat 7 s

HOTEL CAFÉ REST. „DE POORT VAN KLEEF”
s Grootestraat 2-4 s

ROTTERDAM.

Hotel „SMITS”, Oude
Hoofdplein 2-3. Modern
ingericht, riant uitzicht.
Aanbevelend, O. KOHLER

BESCHIKBAAR.

WASSENAAR

HOTEL-PENSION „DE KIEVIT”
s

Voll. Pens. vanaf f 7.— p.d.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

MODE-VAKSCHOOL - THUIS KNIPPEN LEEREN

kan elke Dame en Meisje, zonder rekenen en teekenen, van alle boven- en onderkleeding. Ook jongens- en Kinderkleeding. — Zendt postwissel à f1.60 of BRIEFKAART en U ontvangt per Omgaand een boek voor zelf-onderricht met meer dan 100 modellen en maken daarbij een gratis apparaat om u te laten zien hoe gemakkelijk onze methode is. Verschillende naai- en huishoudscholen werken met succes volgens onze methode

VRAAGT PROSPECTUS. S

W. HENDRIKSE-KNAPEN Gediplomeerd Leerares en Directrice.

TOLSTEEGSINGEL 0. Z. 54 - UTRECHT

Tramhalte Lijn I en III :: Voorheen Heerenweg 44
Postchèque en Girodienst 76650

American Hotel - Amsterdam

Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737.

Code 5th Edition A. B. C.

en Soenda-land met zijn fleurigheid in kleeding. Ook de metaalbewerking was goed vertegenwoordigd. Uit het welvarend district Kedoengwoeni hebben ruim 50 zilvermeden, die daar gevestigd zijn, heel wat ingezonden, waaronder superieur drijfwerk. Het leder- en schildpadwerk, de artikelen van klapperdop en hoorn, het aardewerk, zelfs de confituren waren niet vergeten.

In één woord dus een mooie tentoonstelling, die dan ook op bijzonder druk bezoek en op financieel succes heeft mogen bogen. De hieronder afgedrukte balans is voor menig tentoonstellingsbestuur in Nederland om jaloersch van te zijn.

Ontvangsten.

Opbrengst entrées	f 13.593.25
Opbrengst verkoop programma's	„ 38.20
Opbrengst loterij	„ 379.871
10 pCt. opbrengst verkoop goederen ..	„ 688.361
Vrijwillige bijdragen van verkoopters ..	„ 84.39
Verhuur staanplaatsen	„ 1.375.65
Gekweekte girorente bij de Ned.-Indische Handelsbank	„ 63.56
Totaal	f 16.223.29

Uitgaven.

Oprichting en versiering loodsen zome- mede versiering terrein	f 3.761.79
Verlichting terrein	„ 1.041.90
Bijdrage voor optochten en dergelijke aan het jubileumcomité	„ 2.500.—
Gamelan, mentjak, krontjongconcours, wajangwong, vuurwerk, openlucht- bioscoop en dergelijke	„ 3.508.05
Vrachtkosten en aankoop goederen	„ 1.248.79
Reclame en drukwerk	„ 965.361
Bezoldiging personeel	„ 946.50
Belooningen voor medewerkers, eetgeld politie, enz.	„ 330.121
Prijzen voor inzendingen, diploma's	„ 366.85
Brand-assurantie	„ 68.25
Bijdrage aan de voetbalver. „Thor” voor afstand van haar terrein	„ 50.—
Saldowinst	„ 1.435.67
Totaal	f 16.223.29

Pekalongan, 9 December 1923.

Penningmeester der Pekalongansche Jaarmarkt Vereeniging,
(w.g.) F. A. C. HALKEMA.

Van Week tot Week.

10-17 JUNI 1924.

P. A. M. Karthaus †. In het Sanatorium te Gries-Bolzano (Italië) is den 24sten Mei overleden de heer P. A. M. Karthaus, in leven hoofdingenieur, hoofd van den Dienst van het Stoomwezen te Weltevreden.

A. de Stoppelaar †. Te 's-Gravenhage is den 14en Juni in den ouderdom van 73 jaar overleden de heer A. de Stoppelaar, in leven directeur der Cultuur-maatschappijen Kali Bakar en Kali Kempit, ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Onderscheidingen: Aan kapitein Koning van de „Iris”, welke bij de aardbeving in Japan de „Empress of Canada” uit haar benarde positie bevrijdde, werd Lloyd's zilveren medaille aangeboden. (Deli Crt.) De directeur der Javasche Bank, **mr. Trip**, is benoemd tot commandeur in de Belgische Kroon-orde. (Ind. Crt.)

De factorij. Aan den heer **Van Houten** is den 30en Juni a.s. eervol ontslag verleend als president der Factorij van de Ned. Handel-Mij. te Weltevreden. Met ingang van 1 Juli a.s. is in die functie benoemd de heer **E. W. M. Groskamp**.

Directeur Prins Hendrik School. „Aneta” verneemt, dat de gepensioneerde heer **J. Stigter** in Holland een studie maken zal van de verschillende lycea, om later — indien de plannen worden verwezenlijkt — weer naar Indië terug te keeren als leider van een particulier lyceum, voor de stichting waarvan reeds het verzoek aan de regeering werd ingediend. De heer **A. T. Keen** volgt den heer **Stigter** als directeur der P. H. S. op.

Hoofdofficiersbenoemingen: Bij de Infanterie tot majoor: de kapiteins **A. J. A. van Overeem** (blijft bij

Holl.-Indisch Restaurant „NOBACK”

Groot Hertoginnelaan 105

Telef. 31027

Tevens uitzending van Holl. en Ind. Diners.

Rijsttafel . . . vanaf f 1.25, f 1.50, f 2.— en hooger.
Holl. Diners . . . vanaf f 0.70, f 0.95, f 1.25 en hooger.

Beleefd aanbevelend, MEVR. NOBACK

Pension
Jacob Hopstraat 1

Restaurant
Groot Hertoginnelaan 105

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33

Het adres voor
Diners aan huis bezorg

den Generalen Staf), **A. van de Water**, **R. d'Engelbronner** en **J. van Braam Morris**. Bij Administratie tot majoor: de kapiteins **C. tekoek** en **A. van Es**.

Gepensionneerd: op aanvraag de kapiteins der terie **J. M. de Lange** en **B. H. Tersteeg** (en de luit.-kolonel der Genie **A. H. A. E. Int**

Ontslagen: Op verzoek, met ingang van 2 Me eervol en met recht op pensioen, uit 's lands **F. G. Eberlijn**, tijdelijk hoofd der controle kantoor van den hoofdinspecteur, hoofd v dienst der Opiumregie, onder dankbetuig de langdurige diensten den Lande bewezen

Middelbare acle wiskunde (K₁). Bandoeng. G de heeren **L. F. L. Bergamin** en **W. L. van**

Univ. Examens. Wageningen. Landbouwhoo Cand.-ex. Koloniale Boschbouw, de heer pink.

Leiden. Taalk. cand.-ex. Indologie **F. W. G. Eindexamen** Ned.-Ind. administratieve de heer **A. J. F. van Wezel Errens**, Amer

De commissie inzake de K. L. M.-concessie. Indië is ingesteld eene commissie, welke zal hebben aan de regeering advies uit te over de door de Koninklijke Luchtva schappij voor Nederland en Koloniën ing ontwerp-overeenkomst, betreffende het on den van luchtverkeersdiensten in Ned.-In

De nieuwe weg naar het Bromo-Hotel te Tos de opening van dezen weg op 29 April j.l. het wegnen op Java een zeer belangrijke gevoegd; het Bromo-hotel, gelegen op 63 hoogte, zal thans spoedig kunnen behoore eerste klas-berghotels. (J. B.)

Vlootuitbreiding K. P. M. Het **A. I. D.** meldt. Directie der Kon. Paketvaart-Mij. voorstell pen te doen aanbouwen, waarover de B Bestuur te Amsterdam nader zal beslisse

De Soekaboemische goudvelden. Het **Bat. N** tigt er nogmaals de aandacht van belanghe op, dat binnenkort eene oproeping is te ten aan particulieren, om ter zake eener de bedrijfsorganisatie van hun interesse bliken.

Openstelling van Timor voor mijnbouw. N **Bat. Nwsbl.** verneemt, zal spoedig worde gesteld eene inschrijving voor belanghe betreffende de exploitatie van de rijke afzettingen op het eiland Timor. Dit reeds gedurende een reeks van jaren v nementswege geëxploiteerd en de verkro sultaten schijnen de verwachtingen voor nende exploitatie in alle opzichten te wette departement van Gouvernements Bedrij reidt thans eene gemengde bedrijfscombinat waarvan de voorwaarden binnenkort in **sche Courant** zullen worden afgekondigd.

Het Tinbedrijf. Voor 1924 is uit winst op de ven f 20 miljoen meer te verwachten dan de begroting is berekend. Deels komt de hoogere marktprijzen, deels door de o der capaciteit van 180.000 picol per 300.000 picol. (S. H.)

Uit den Volksraad. In de Memorie van Antv de algemeene beschouwingen van den V verzekert de Regeering, dat pro-memorie niet gevaarlijk zijn voor het evenwicht van grooting. Aflossing van leeningen is onnoo herstel van de normale verhouding tusse Indische en de buitenlandsche valuta in onmogelijk is. De Regeering acht de overb van de huidige goudswaarde van den In gulden mogelijk. Zij verdeelde doelmatig dige remises naar Holland en betaalt de dollarleeningen rechtstreeks. De opmerking verzorging van de landsbelangen gedaald neden het peil van 1914, wijst de Regeer slist terug, aan de hand van verschillende (Aneta-tel.

HET ZUID - DEN HAAG

Groenmarkt 37

Telefoon 12

SALON ORKEST onder leiding van
Mr. CHARLES NOWAK

Plaatsverv. v. HANS SCHULTZER

Avond-Concert van 8.30 tot 12

Maison „ELEGANTE”, Den Haag
CELEBESSTRAAT 32 TELEFOON 13885
Dames- en Meisjeskleeding
 Chique Coupe. Aparte Modellen. Uiterst billijke prijzen
O.a. Elegant Trois pièces vanaf f 52.50
OOK MODERNISEREN

Overzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De eerste ingenieurs van de T. H. te Bandoeng.
 Ingenieurs-diploma behaalden de heeren: B. Elen, R. Th. Hees, Hoo King Hoen, Ph. Jordaan, T. A. Oster, Ch. H. F. Monteiro, (mei.) E. A. Odenthal, Swan Yoe, W. van Tijen, Tio Tien Bie, R. E. Unen en A. C. de Wilde.

— aldus de *Locomotief* (7 Mei) —
 geheel in Indië opgeleide ingenieurs. De Technische Hoogeschool te Bandoeng, tot stand gekomen den offerzin van particulieren en dit jaar overaan aan de hoede van de overheid, voltooide endagen geleden de vorming van een groep jonge ingenieurs en schonk daarmee aan Indië de eerste ingenieurs van het eerste hooger onderwijs.

De hoogerleraren te Bandoeng moet het den 3en Mei 1924 een heuglijke dag zijn geweest, welke de overwinning van vier jaar moeilijken arbeid, waarbij overwinnen der vele, een pas gestichte instelling zijnde bezwaren, stellig de verdienste van pionieren heeft. Voor de juist gepromoveerde jonge ingenieurs van verschillende landaard was die dag voor hen niet minder belangrijk. Er moet, ook door hen, gewerkt zijn om aan de eischen, gelijk aan de eischen, te voldoen. Den in Indië gevormden ingenieurs zij hier een voorspoedige loopbaan toegewenscht, levensarbeid welke Indië, het land waar zij hun opleiding ontvingen, ten duurzamen zegen strekke.

Deze gewesten zelve heeft de Bandoengsche school de betekenis van een begin: de dageraad van het Indisch hooger onderwijs. Van 1924 af zullen de komende jaren in het eigen land geschoolde kinderen des wereld ingezonden worden als universitair studenten. Voorloopig zullen het alleen de ingenieurs zijn; na 1928 ook juristen. Zijn voor het oog de omstandigheden den ingenieur al minder gunstig aan de toekomst van het vak kan niet getwijfeld worden, noch aan die van de hier geslaagden. Wel mag men verlangen, dat zoo spoedig mogelijk het studiegebied verruimd wordt en ook andere dan de ingenieurs door Bandoeng worden opgeleid.

De uitbreiding van het Volksonderwijs in Indië.

De Loc. (7 Mei) bespreekt het congres, in Nederland gehouden onder voorzitterschap van prof. dr. W. A. van der Stoep, dat geheel gewijd was aan het Hooger Onderwijs en wijst er op, dat, indien toch in Ned.-Indië de noodzaak van middelbaar onderwijs noodig geacht wordt, dan in de allereerste plaats behoort te worden verlangd, dat tot het ontvangen van lager onderwijs voldoende gelegenheid besta. Kartini — zoo het blad o.m. — schreef het eens: „O, zoo dikwijls zie ik u diepste van ons wezen, telkenmale als droeve menschen zich aan ons oog vertoonen, smartkreten van wanhoop en morele ellende ons oor bereiken, als wij van u hooren spreken van de bedde van Javaan op den einder van Kartini zal niet verhoord zijn, indien niet aan het te stichten hooger onderwijs zijn waarde wordt gegeven door eindelijk de gelegenheid tot het ontvangen van lager onderwijs aan te verruimen.

De rondschriften van de regeering aan de hoofden van Gewestelijk Bestuur wordt er de aandacht op vestigd, dat de laatste jaren de uitbreiding van het Indisch volksonderwijs op Java en Madoera aanmerkelijk vertraging heeft ondergaan. In het jaar 1922 er nog een toename van het aantal scholen met 1023, waarvan er in werkelijkheid echter slechts 700 tot stand kwamen. Voor het loopende jaar raamt men een uitbreiding van 200, terwijl voor het komende jaar geen verbetering verwacht wordt. (Hiermede desascholen bedoeld). *Loc.* (8 Mei).

De toestand in Atjeh. (Vervolg)

Van de drie verzellers in Daja wist te ontvluchten, maar werd opnieuw gearresteerd door den bestuurder. Bij priesters werden twee boekjes over de *Wang Sabil* in beslag genomen. De wapensmeden den laatsten tijd blanke wapens te hebben gemaakt. Er hebben nog steeds arrestaties plaats. Een belangrijke omstandigheid is, dat drie goede Atjeh-ers, n.l. de gezaghebbers *Stammeshaus* en *Verheul*, capitaine *Agerbeek* zich ter plaatse bevinden.
Loc. (5 Mei).

De heer A. M. Hens, gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, stond te Weltevreden een onderhoud toe aan een vertegenwoordiger van „Aneta”. De *Java Bode* (9 Mei) ontleent hieraan het volgende, omtrent den algemeenen politieken toestand van het gewest:

De toestand is over het algemeen gunstig. Wel hebben er nu en dan kleine excessen plaats, doch deze worden meer en meer sporadisch. Niettemin (de jongste gebeurtenissen in West-Atjeh vormen te dezen opzichte een sprekende illustratie) blijft het bestuur waakzaam om steeds in staat te wezen dergelijke gebeurtenissen in de kiem te smoren. Toch zal het uit de aard der zaak niet immer te voorkomen zijn, dat de een of andere geestdrijver een kleine bende om zich heen verzamelt; in Atjeh toch is, gelijk uit de geschiedenis steeds weer is gebleken, het bendewezen een logisch uitvloeisel van de mentaliteit der bevolking. Evengoed als voor de Dajaks en Papoea's koppensnellen om zoo te zeggen een volksvermaak is, waaraan slechts door de geen oogenblik verslappende bemoeienis van het bestuur een einde valt te maken, evengoed zal, door voortdurende werkzaamheid van het bestuur in Atjeh, op den langen duur een einde worden gemaakt aan het bendetje-spelen, thans eigenlijk reeds niet veel meer dan een avontuurlijk genoegen van den jongen tot ontwikkeling gekomen Atjeh'er; als regel dus geen gevolg van ontevredenheid of van politieke omstandigheden.

Daja, wel bekend geworden door het verzet van 1914 en '15, is altijd een moeilijk te besturen landschap geweest, evengoed als de bovenstreken van Meulaboh, de Tripahstreken en Seneuam, waar jarenlang eenige benden jongelieden op zwervtochten zijn geweest, welke zij nog immer streng in het oog gehouden worden. In het gebied van de boven-Tripah en boven-Semagan zwervt nog steeds radjah Tampoer rond, een der vroegere bendeleiders, die zich nog steeds niet bij het Bestuur heeft willen melden. Uit vrees voor verraad wenscht deze man onder geen beding jeugdige avonturiers onder zijne volgelingen op te nemen, alvorens zij iets onherstelbaars hebben misdreven. Dit alleen is dus reeds meer dan genoeg reden, om ten aanzien van die jongelieden, voortdurend waakzaam te blijven.

Het *Bat. Nwsbl.* (12 Mei) bevat een uitvoerigen brief uit Atjeh over de *verijdelde samenzwering in Daja*. Schrijver concludeert, dat deze gebeurtenis weer eens bewijst, hoe onverstandig het zou wezen, om de troepenmacht in Indië te verminderen.

Kolonisatie van de Lampongs.

De agrarische commissie van het I. E. V. zal zich in de eerste plaats wijden aan het plan tot stichting van een landbouw-kolonie van het Verbond, aldus „Onze Stem” (*Bat. Nwsbl.* 7 Mei). Zooals het hoofdbestuur reeds mededeelde, kunnen wij er op rekenen, dat wij daartoe de beschikking zullen kunnen krijgen over *zeer goede gronden* van voldoende uitgestrektheid in de *Lampongs*. Gronden, die ook economisch gunstig liggen, niet ver van een bevolkingscentrum, waar afzet van producten mogelijk zal zijn, nabij een weg, waarlangs vervoer per vrachtauto plaats heeft, dus niet te moeilijk bereikbaar, in het westelijk, heuvelachtig, gezondste deel van het gewest. Daarnaast misschien ook grond nabij de kust (Semangka-baai), waar mogelijkheid zal bestaan de vischvangst uit te oefenen.

Het hoofdbestuur heeft zich die kolonie niet gedacht als een filantropische instelling, niet als een onderneming, bekostigd door het I. E. V., maar als een vestiging van personen die met den vooral moreelen steun van het I. E. V. en uitgaande van de voorafgaande voorbereiding door het Verbond, op eigen beenen zullen kunnen en willen staan, ook in financieel opzicht. De agrarische commissie, die het plan zal uitwerken, heeft daarom in de eerste plaats gegevens noodig omtrent de te verwachten deelname. Zij roept daarom alle belanghebbenden op om zich in verbinding te stellen met de agrarische commissie, adres: Secretariaat van het hoofdbestuur, Gang Chaulan 54, Weltevreden.

De Indische gevangenen.

De tegenwoordig tot zooveel ergernis en zooveel kritiek aanleiding gevende verhoudingen in de gevangenen zijn in de eerste plaats een gevolg van gebrek aan ruimte en van de samenvoeging van teveel gevangenen, zoo betoogt de *Nwe Soer. Ct.* in een scherp gesteld artikel. Het gebrek aan ruimte verhindert een strenge groepeerings en isolering van de grootste boeven. Zoodat de invloed van de slechtste elementen en de brutaalste op de andere gevangenen noodlottig wordt. De terreur, welke er in sommige gevangenen heerscht door de vrije actie van het schuim, dat in de tijdelijke verblijven de lakens uitdeelt, is verschrikke-

1ste klas KLEERMAKERIJ voor DAMES en HEEREN
OPGERICHT 7 APRIL 1904
VALERIUSSTRAAT 64 BOVEN DE GRUINTER.
 Inrichting voor Reparatiën, Veranderen en Opperseren tegen vooraf bepaalde prijzen.
AANBEVELEND:
W. HEIJER, Valeriusstraat 64.

RECOURT'S Strijkinrichting
WEIMARSTRAAT 251 - DEN HAAG
 is het adres voor behandeling van fijne goederen als BOORDEN, OVERHEMDEN, BLOUSES enz.
Prijzen BILLIJK - Afwerking KEURIG

Om goede zaken te maken
 is het noodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**
 GEBRUIK DIT BLAD VOOR UW
Reclamecampagne.

BESCHIKBAAR.

Dienstverrichting „VOORWAARTS”
 Jan Evertstraat 19 - Telefoon 16684.

Door deze hebben wij de eer U te berichten dat de afdeling Den Haag der Vereeniging „Voorwaarts”, (Bond van gepens. en gegag. Militairen van Oost- en West-Indische Leger), heeft opgericht eene dienstverrichting, ten doel hebbende een gedeelte van die Oud-Strijders, de strijd om het bestaan te helpen verlichten. De te verrichten werkzaamheden zullen stipt worden uitgevoerd, terwijl de kosten zoo billijk mogelijk berekend worden. Gaarne Uwe welwillende medewerking hierin tegemoet ziende.

Hoogachtend,
 HET BESTUUR.

Zeilen en Linoleum wrijven. Boenen, Schuren en Schrobben, Poetsen, enz.

TARIEF

Met wagen 10.60 per uur en per man
 „ fiets 10.60 „ „ „ „ „ „
 Zonder wagen 10.50 „ „ „ „ „ „
 Innen van kwitanties 10.80 per uur.
 Voor vervoer van brandkasten en piano's speciaal tarief.
 Bezorgen van brieven en circulaires volgens overeenkomst.

MESSEN SLIJPEN EN POLIJSTEN vanaf 75 cent per dozijn, met inbegrip van afhaken en thuisbezorgen.

PIANO'S
RIPPEN
P. Heinstraat 42
DEN HAAG
 Ook in huur en in huurkoop

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve - 19,769,180.-
Buitengewone Reserve - 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestgingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscrédietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Wanneer U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor uw **grote oplagen**, onze prima snelpersen voor die tijdschriften, waarbij het vooral op **kunstdruk** aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

J. SCHULTE - Spuistraat 40

Elegante collectie Mantels, Costumes Japonnen en Blouses

in zeer aparte modell. tegen gereduceerde prijzen
Zendingen voor Indië, zeer lage condities.

lijk. Men kent de verhalen van Soewardi Soerianingrat, de ex-I.P.-er, in elk geval een man van meer ontwikkeling dan het gros der bevolking, die was opgesloten in een onzer gevangnissen met plebs, dat de minderwaardigste feiten pleegde, dat zich aan de schunnigste uitspattingen overgaf en de betere elementen dwong mee te doen of het aan te zien. Hoe onhoudbaar de toestand is, bewijst wel het feit, dat ook een der nieuwe gevangnissen, die van Tjipinang bij Meester Cornelis, reeds sedert geruimen tijd aanleiding geeft tot opzienbarende klachten. Eerstens is daar de gevangenisbevolking veel te groot; 3000 opgesloten in één gesticht is hier in Indië absurd, dat mag niet en dan..... is er geen water, geen water in een gevangenis met drie duizend Oostersche gevangenen. De sterfte was in die gevangenis abnormaal groot. Drie duizend mensen, in de tropen, die niet meer water krijgen dan in leege petroleum-blikken uit hydranten langs den openbaren weg kan worden getapt! En in de gevangenis is het een beestenbende, welke alleen met de revolver in bedwang gehouden kan worden. Zijn de bedreigde cipiers en de verzichte menschelijke beesten niet beide slachtoffers van een het gouvernement onwaardig stelsel?

De Commissie van Bijstand van de S. S.

De Commissie van Bijstand van de Staatsspoorwegen werd den 3en Mei te Bandoeng, naar de Loc. (5 Mei, blz. 4 en blz. 3) meldt, geïnstalleerd. Uit de rede van den heer P. A. Roelofs blijkt, dat schier in alle landen, waar de overheid spoorwegen exploiteert, spoorwegraden, raden van advies, raden van bijstand of hoe de colleges ook heeten, gevonden worden.

In de afgelopen jaren, waarin het bedrijf der Staatsspoorwegen tengevolge van de tijdsomstandigheden met zeer groote moeilijkheid had te kampen en aan veel, vaak ook niet geheel billijke critiek bloot stond, is van verschillende zijden er op aangedrongen om ook in Indië een dergelijk college in te stellen. In beginsel kon de heer R. zich al dadelijk met het denkbeeld vereenigen. Na rijp beraad werd men het er over eens, dat niet zoozeer behoefte bestond aan een college van controle en critiek op de bedrijfsvoering, maar wel aan een lichaam met een in hoofdzaak positieve, opbouwende taak tot steun van de bedrijfsleiding. Deze taak vindt men nader omschreven in de instructie, welke bij besluit van den gouverneur-generaal van 20 November 1923 No. 54 is vastgesteld en in het Staatsblad werd opgenomen. Volgens die instructie wordt van de commissie in de eerste plaats gevraagd hare medewerking te geven aan den hoofdinspecteur der S.S. bij het samenstellen van de door dezen aan den directeur van Gouvernementsbedrijven in te dienen jaarlijksche bijdragen voor de ontwerp-begrooing van uitgaven en de jaarverslagen, voor zoover betreffende de financieele bedrijfsresultaten. Daarnaast zal de commissie meermalen worden geroepen om den hoofdinspecteur van voorlichting te dienen, wanneer deze in belangrijke aangelegenheden die voorlichting voor de uitoefening van zijn taak mocht behoeven. Maar ook uit eigen beweging kan de commissie van hare meening doen blijken. De instructie geeft haar n.l. de bevoegdheid om over alle aangelegenheden, rechtstreeks of zijdelings met de haar opgelegde taak verband houdend, zich rechtstreeks tot den Directeur van G. B. of desnoods tot de regering te wenden, terwijl haar voorts uitdrukkelijk is toegestaan het diensthoofd voorstellen te doen omtrent zaken, die het algemeen beheer der S.S. betreffen of van invloed kunnen zijn op de financieele uitkomsten van het bedrijf.

Volgens den heer R. is de taak der Commissie een veel omvattende, een schoone en een gewichtige; alleen mannen van veelzijdige en algemeen erkende bekwaamheid zullen in staat zijn om die taak naar behooren te vervullen. In een nota gaf de heer R. reeds aan welke moeilijkheden er nu verder voor de uitvoering van het plan nog te overwinnen waren. Hij voorspelde toen, dat het in eene koloniale samenleving moeilijk zou zijn de kundige, onpartijdige, van tegenliggende belangen volkomen vrije medewerkers, welke men voor een vruchtdragende werkzaamheid van het nieuwe instituut noodig heeft, te vinden, doch dat het nog moeilijker, zoo niet praktisch onmogelijk zou kunnen blijven dergelijke personen een zoodanig aantal jaren te behouden, dat men met eenige zekerheid vruchtbare raadsarbeid kan verwachten. Op dit laatste punt is de lucht thans natuurlijk nog niet geheel onbewolkt, doch naar de heer R. meent, wel belangrijk opgeklaard.

Een studiereis. Nieuwe mogelijkheden van bemesting.

Op 5 Mei verbleven — zoo schrijft het Soer. Hbl. (9 Mei en 7 Mei 4e bl.) — te Pasoeroean op doorreis naar Tosari dr. J. Bueb, directeur-generaal van het Duitsche

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAGHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

Stikstof Syndicaat, lid van de directie der B. Anilin- und Sodafabriken, en de heer Ch. Bois, directeur van het Nederl. Verkoopbureau voor velzure ammonia, die een langdurig bezoek aan suikerproefstation brachten. De heeren maken door Egypte, Ned. Indië, China en Japan; S. werd reeds bezocht; op Java begeleidde hen de Kerlen van de Mestfabriek te Semarang.

Het hoofddoel van dr. Bueb is zich op de te stellen van de mogelijkheden, die voor stikstofmest in verschillende landbouwgebieden best. Duitsland is gebleken, dat het optimum bij de stoffbemesting in vele gevallen nog niet bereikt voor de suikerindustrie bemerkte dr. Bueb tot zijn wondering, dat al jaren lang de optimale mogelijkheden vastgesteld werden. In andere culturen men echter nog aan het begin van het onderzoek die richting; ook voor de rijstcultuur hoopte dr. Bueb op groter stikstofgebruik. De heeren toezich zeer voldaan over hetgeen zij op het suikerstation zagen. Zij reisden door naar Tosari; stond nog een tocht naar Bali op het programma.

Houtskoolmotoren.

De Sumatra Post (12 Mei 3e bl.) vestigt de aandacht op een uitvinding in Frankrijk, van belang voor De bekende automobiel-firma Berliet te Lyon proeven genomen met een auto, welks motor werd met houtskoolgas. Voor het afleggen van stand van ruim 100 K.M. werd 16 K.G. houtskool gebruikt. De S. P. denkt, wat Indië betreft, niet aan auto's met houtskoolmotoren; vooral op zeer geaccidenteerde wegen zal een automotortenslotte met een vuurtje op gang moet gehouden den, wel altoos min of meer gevaarlijk zijn. De zijn in Indië tal van kleine bedrijven in de binnenland, waar tot nu toe van petroleum-motoren wordt gemaakt. Ook denke men bijvoorbeeld aan installaties voor elektrische verlichting, aan elektriciteitsleidingen op ondernemingen. Met het bosch heen of in de nabijheid, met goedkope houtsoorten overvloed van hout om de houtskool te vergassen, zulk een houtskoolmotor voor verschillende landen in Indië nuttig kunnen zijn. Houtskool is over Indië elken dag in alle gewenschte hoeveelheden verkrijgbaar.

De houtskoolmotor is geen nieuwe vinding, de waarde van den in Frankrijk geconstrueerden schijnt gelegen te zijn in de economische toepassing van het beginsel. Kan de houtskoolmotor inderdaad plaats veroveren naast de stoommachine en den leum-motor, dan zal hoogstwaarschijnlijk Nederland met zijn vele ondernemingen en bedrijven in de landen, daarmede gediend zijn.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

De invrijheidstelling van den Engelsch-Indische volksleider Mr. Mohandas Karmchand Gandhi.

Deze volksleider, die als hoofd van de non-violation movement (samenbinding van het Volk en Engelsche goederen aan te schaffen) en als leider de Swaraj Sabha Vereeniging (die zich het vgen van de onafhankelijkheidsverklaring van Eng. Indië ten doel stelt) tot zes jaren gevangenisstraf veroordeeld is, zooals bekend, door de Engelsche geering, vóór den afloop van zijn straf, zijn slechten gezondheidstoestand, nu eenigen leden op vrije voeten gesteld.

In dezen zeer gewichtigen maatregel, die voor Engelsch-Indische Volksbeweging van zulk een belang is, vond de Redactie van de „Sinar Hindia“ als Orgaan van de Sarikat Islam vereeniging in Indië, aanleiding om een eigen Correspondent, Calcutta te zenden, ten einde daar plaatselijk den van die Engelsch-Indische Volksbeweging, die niet de vrijheid aan het land geschonken heeft, nemen en de volken van Indonesië zoodoende genheid te geven zich te overtuigen van de belangstelling, welke bij het Engelsch-Indische voor die beweging bestaat.

Alvorens de bevinding van den Correspondent uitvoerig in de „Sinar Hindia“ van 5 en 6 Mei is opgenomen, in deze Rubriek bekend te stellen, de aandacht van de belangstellende lezers over hetgeen over den persoon van den heer Mohandas Karmchand Gandhi, diens revolutionaire over zijn veroordeeling in de Koloniale Weekblad van 5 Januari en 14 December 1922 nos. 1 en

ROTTERDAMSCH LLOYD
Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien van draadloze telegrafie en onderwater-klokken

W. DIL Jr., Sumatrastraat 348

TELEFOON 1198

b. d. Koninginnegracht

Levering van alle soorten VERSCHÉ, GEROOKTE en GEBAKKEN VISCHWAREN.

GROOTE SCORTEERING VISCH-CONSERVES

GEVESTIGD:

D. H. ARENDS,

ARTS,

Adriaan Pauwstraat 51 - Den Haag

Voor algemeene praktijk en tropische Ziekten.

Tel. 53924.

Spreekuur werkdagen v.m. 8¹/₂ - 9¹/₂, n.m. 1 - 2¹/₂, Zaterdag van 6 - 8 uur.

Hij deed dat niet alleen als president van het Bestuur over de verschillende provincies van Zuidwestelijk China, die hem de functie van vertegenwoordiger hadden opgedragen, doch ook als leider van de Kok Bien Tong groep, aan welke groep hij de opdracht had gegeven om al de leden van de Young Men Christian Association uit geheel China, eene goede ontvangst te bereiden.

Bij nauwkeurig onderzoek had het Congres uit de ontvangst kunnen opmaken hoevele bewijzen er zijn dat de groote massa in de ontvangst van de Association deelt, welke vereeniging ten doel heeft het innerlijk van den mensch te verbeteren en diens lichamelijken geest te ontwikkelen, opdat men aan China krachtiger hulp zal kunnen verleen.

Dat goede doel alleen wettigde reeds de hartelijke ontvangst door de massa, hoeveel te meer dus nog van hen, die als leiders en helpers van het land zijn aangewezen.

Dr. Sun-Yat-Sen merkte daarbij op dat de vroeger genomen vooruitspringende maatregelen, die het goede bedoelden het land niet hebben vooruitgebracht, terwijl vele leden van de Kok Bien Tonggroep, terzake van hun streven, slachtoffers werden van hunne hulpverleening aan het land.

Die groep bestaat thans reeds meer dan 10 jaren doch nog nimmer was er zulk eene groote samenkomst als deze, waarop de wijze zou worden besproken, waarop men aan China hulp zou kunnen geven. Dit Congres was het eerste dat te Canton werd gehouden en waarop de Kok Bien Tonggroep al dadelijk wilde verklaren dat zij geheel en al met de op het getouw gezette beweging van de Association instemt.

Op de door den spreker gestelde vraag wat de plicht is van ieder mensch, gaf hij het antwoord dat iedereen op zijne wijze het algemeen belang moet bevorderen.

En daarvoor was in de eerste plaats noodzakelijk versterking van de Volkskracht, die, als zij den naam van het Chinese Volk tot de grootste hoogte wil opvoeren haar steun moet verleen aan de voorbereiding en uitvoering van alle vooruitspringende en goede maatregelen, welke in het belang van het Volk worden beraamd en voorgesteld.

Alleen op die wijze kan vooruitgang van de maatschappelijke samenleving worden bereikt.

Het Evangelie der Christenen leert dat het Heelal met de Aarde en mensch inclus, in 6 dagen is geschapen.

De wetenschappelijke leiders en aanhangers van de evolutie-theorie zijn van meening dat de mensch zich geleidelijk heeft ontwikkeld uit lagere diersoorten en via de aap geworden is, zooals men hem thans ziet.

Geologisch gesproken is dat nog niet zoo heel lang geleden en het laat zich om die reden zeer goed verklaren dat in den mensch nog zoovele dierlijke eigenschappen aanwezig zijn.

Wil men de maatschappelijke samenleving verbeteren, dan moet men den mensch op een hooger plan brengen en moet deze zijne slechte dierlijke eigenschappen op zijde zetten, waarvan het gevolg zal zijn dat hij geen drang meer gevoelt om slechte daden te plegen.

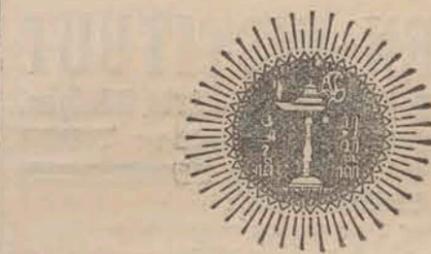
Die tegenstelling over het ontstaan van den mensch tusschen geestelijke en wetenschappelijke leiders bestaat nog steeds, doch bij het vooruitschrijden der Wetenschap, neemt men het feit, waar dat jongeren zich meer tot de wetenschappelijke opvattingen voelen aangetrokken en de ouderen van dagen zich vasthouden aan hetgeen hun Godsdienst heeft geleerd.

Bij de tegenwoordige aanwezigheid van zoovele instrumenten om alles duidelijker te zien dan vroeger, leidt het geen twijfel of de algemeene en exacte wetenschappen zullen zich op den voorgrond blijven handhaven.

De Beweging van de Young Men Christian Association, in het kort de Y. M. C. A., is ontstaan in Amerika en heeft zich thans over alle Chinese provincies uitgebreid. Het aantal Chinese leden bedraagt 80000, die, als zij zich aaneensluiten, eene werkelijke kracht vertegenwoordigen.

Reeds sedert een 30 tal jaren had spreker aanrakingen met de leiders der Association, waaronder hij vele goede vrienden telde, doch wanneer hij met hen de landstoelstanden en de verbeteringen daarvan besprak, dan verklaarden zij ten stelligste zich niet met politiek gedoe te willen bemoeien met het gevolg dat ook hij, spreker, zich dan terugtrok.

Behoorende tot de revolutionaire groep, heeft de houding dier personen hem altijd verrast en verbaasd en ten slotte de gedachte en vraag bij hem doen opkomen wat die in Amerika tot stand gekomen Association dan toch wel wilde en welk richtsnoer zij volgde.

ADI-POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.

L. v. Meerderv. 332 - Den Haag

Tel. 35611.

Hoofddepôt van de uitgaven van het „Java-Instituut” en van „De Commissie voor de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in Oostersche Werken.

Bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

Tempel en Paleis in Hindoestan

door MAURITS WAGENVOORT.

Met 25 Illustraties.

Prijs: f 3.20.

Dit werkje bevat o.a. reproducties van Etsen van Nieuwenkamp en geeft den lezer een denkbeeld van de grootsche bouwkunst van Hindoes, Dravidiërs en Mohammedanen in Voor-Indië.

De Javaansche Danskunst

door TH. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties.

Prijs: f 3.20.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche grooten heeft verkeerd, is de eerste, die ons op systematische wijze in het wezen der Javaansche danskunst inleidt.

Het werk wordt o.a. verlicht door opnamen van Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Besko-Wiromo”, waardoor de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis maakt met de elementaire bewegingen van den Javaanschen dans.

De Geur van Moeders Haarwring

door NOTO SOEROTO.

2E DRUK.

Prijs f 3.75.

Uit de Persbeoordeelingen:

„. . . . Hier ligt een bundel Nederlandsche verzen van een Javaanschen dichter voor ons, wiens poëzie ons dwingt ze met die van onze grootste poëten te vergelijken. Dat is iets, wat mij boeit en onweerstaanbaar tot mediteeren brengt. Een boek van groot gevoel en hooge beschaving. Een dichter, die niet van de dingen, maar van hun innerlijke wezen zingt!”

JOHAN KONING in „Weekblad voor Indië”.

„. . . . Hoe devoot en hoe vol blijde ontroering zijn de gedichten, waarin Noto Soeroto zijn moeder bezingt, een hulde, sterker en dieper dan het liefdelied van den minnaar, omdat ze zuiverder is en niet eischt of afsmeekt, maar slechts dankt en bidt en vereert. . . . De schoonheid van zijn vaderland en de monumenten van de beschaving van zijn heetgeliefd volk brengen den dichter tot geestdrijf en het lied rijst uit zijn ziel. . . .”

PETER V. ARKEL in „Nieuws van den Dag van Ned.-Indië”.

medegedeeld, terwijl als aanvulling daarop zou kunnen dienen de opstellen over Mr. Das, de helper van den Volksleider in het Kol. Weekblad van 18 Mei 1922 no. 20 en van de zelfbestuurbeweging in Engelsch-Indië in de Kol. Weekbladen van 10 en 17 Augustus 1922, nos. 32 en 33.

Volgens den Correspondent houden mannen en vrouwen, zoowel Mohammedanen als Hindoes en zelfs ook Chineezen, onder aanroep van God's Almachtigen naam, zich met de aangelegenheid van den heer Gandhi bezig.

Deze was ernstig ziek (*) en werd dientengevolge van de gevangenis te Yerawada naar het Hospitaal Sassoer te Poona overgebracht, aan het hoofd van welke instelling staat Dr. Gokkale, die aan den Volksleider al zijne goede zorgen besteedde.

Op de vraag van dezen geneesheer of de leider wellicht de behandeling door een eigen geneesheer verlangde, noemde hij de namen van Dr. Dalal en Dr. Jivra Mihta te Bombay, doch dit leidde tot geen resultaat, waarop de namen van Dr. Phattak en die van Mr. Kelker de leider van de Non-Cooperation Beweging, werden genoemd.

Dr. Phattak voldeed terstond aan het verzoek, onderzocht den lichamelijken toestand van den patiënt en schreef de noodige geneesmiddelen voor.

Hij gebruikte tevens deze gelegenheid om den loop van zaken in Hindoestan te bespreken en aan den patiënt, op diens vraag, hoe het met de Swaraj Beweging ging, mede te deelen, dat alles, zoowel te Calcutta, Madras, Amritsar als elders, naar wensch verliep.

Vervolgens las genoemde geneesheer den patiënt een brief voor, met dringend verzoek daaronder zijne naamteekening te plaatsen, doch de patiënt wilde het geschrift eerst persoonlijk lezen en toen hij dit gedaan had, werd hij door Kolonel Manddach geroepen en vroeg toen dezen of dit geschiedde naar aanleiding van dezen brief en hoe of hij over den inhoud daarvan dacht.

De Kolonel antwoordde daarop, dat hij zich zelf tekenschap had te geven van hetgeen vroeger was gebeurd, waarna de patiënt met eene bevende hand en met een pollood zijne handteekening plaatste onder den brief, waaraan aan het Engelsche Gouvernement dank werd gebracht voor de milde vergunning om zijn eigen geneesheer te kiezen, en den leider der Non-Cooperation te mogen ontmoeten.

Na dit onderhoud bleef alleen Mr. Sista in de kamer achter, die den patiënt vroeg of hij nog iets te wenschen of te zeggen had, waarop deze in duidelijke en krachtige taal te kennen gaf dat zijn conflict met de Engelsche Regering niet anders was dan het gevolg van de vervulling van den plicht, zoolang die Regering het waraj beginsel niet had aanvaard.

Hij had geen antipatie tegen de Engelsen en als het gouvernement meende dat hij lang genoeg van zijne vrijheid was beroofd, kon de Regering hem uit de gevangenis ontslaan of anders de vrijheidsstraf handhaven.

Twee dagen na de behandeling was reeds duidelijk verbetering in den algemeenen lichamelijken toestand zichtbaar.

De patiënt kon reeds 6 uren slapen, waarna de gezondheidstoestand zich zoo gunstig ontwikkelde dat eenigen tijd later, de Hindoes, Moslins, Buddhisten, Christen-Sikks in Hindoestan, Benares, Madras, Bombay en Calcutta, meetings belegden, waarin alleen het onderwerp van Mr. Gandhi's bevrijding werd besproken.

Die sympathiebetoging voor zijn persoon, was de voorloopige uiting van dankbaarheid van het Volk voor het lichamelijk herstel.

(wordt vervolgd).

* Bijlens het artikel, opgenomen in „Het Vaderland” van 20 Mei 1924, was de volksleider liggende aan een blindendarm-ontsteking in haar critiekste stadium, waardoor eene onmiddellijke operatie noodig was. Het portret van den patiënt is opgenomen in de „London News” van 3 Mei 1924.

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Dr. Sun Yat Sen aan het woord als leider van het Nationaal Congres van de Young Men Christian Association te Canton (Zuid-China).

I.

Volgens het voorkomende in de „Sinar-Sumatra” van 22 Januari 1924, drukte Dr. Sun-Yat-Sen op den dag van samenkomst van het Congres zijne vreugde uit over de aanwezigheid van zoovele leden.

Piano's Orgels
C. A. J. VAN KALMTHOUT
Tel. 1562 NIJMEGEN Tel. 1562
Bisschop Hamerstraat 1-1a
Vleugels Kunstspelpiano's

Strijkrichting „De Weimar”
is het beste adres voor het behandelen van
lijn goed, Japonnen, Blouses, kanten
Kleedjes, Boorden, Overhemden, enz.
J. B. PIEKAR, Weimarstr. 394

der Ba
h. Bois
au voor
zoek an
maken e
pan; S
hen de
op de
oor stik
n best
mbij d
bereik
b tot z
male m
cultures
onderz
oopte d
eren t
ver en
suiker
osari;
rogram
t de aan
g voor
Lyon
motor
n van
noutske
, niet
al op
automoto
ehouden
zijn. D
de bin
toren g
eld aan
aan eig
bosch o
houts
rgasse
ende d
l is ov
eelhed
ling, do
erda
e toep
nderda
en den
k Nel
in de
ERS.
-Indisch
d Gan
e non-
Volk o
als leid
het v
van Eng
nisstra
Engels
ftijd, w
nigen t
die vo
lk een
nar H
ging in
nondent
ijk den
die no
heeft
doende
n de
ndisch
ndem
6 Maan
stellen, w
ers ge
er Moh
ire act
Weekb
e. 1 en
LOY
ERDAM
ENST
-INDI
ARCHIE
alle voor
-kloksig

RÖNTGEN-INSTITUUT

Geneesh.-Dir.: E. F. WEINBERG, Arts, Röntgen.
 Bezuidenhout 3 Telefoon 71893
DEN HAAG

Spreekuur 2-3 en op aanvraag.
 Onderzoek en behandeling met Röntgenstralen,
 Radium, Diathermie, Hoogtezon, etc.
 Nierziekten, Tuberculose der gewrichten, etc.
 Rheumatische aandoeningen.

Tandheelkundige Afdeeling.

A. H. A. v. d. MEY DE BIE, Tandarts
 Spreekuur van 1-3 en op aanvraag.
 Tandheelkundig onderzoek en behandeling
 onder geregelde Röntgencontrole, in behande-
 lingstarief inbegrepen.
 Volledige tarieven op aanvraag.

BESCHIKBAAR.

IN KRINGEN

waar men tot oordeelen bevoegd is,
 beschouwt men Aambeienzalf van
 broeder Benedictus als het eenigst,
 nooit falende middel. Prijs p. p. f. 1.—
 Verkrijgb. bij de voorn drogist

BESCHIKBAAR.

BEZOEKT DE TOONKAMERS

van Oost- en West-Indische Kunstnijverheid

Heulstraat 19 - Den Haag
 Toegang vrij.

Iederen werkdag geopend van 10-6 uur: 's mid-
 dags tusssen 12-2 uur gelegenheid tot het ge-
 bruiken van *nassi goreng* of *bamie*. 's Maandags
ketoepat met toebehooren. Donderdags en Vrijdags
djanganan (gado-gado) tegen f 0.75 per portie en
 's Zaterdag rijsttafel à f 1.50 en f 0.75.
 Tusschen 3-6 uur thee of Indische stroop met
kwee-kwee, à f 0.25 per portie.
 De zelfgemaakte stroop (rose, assem, vanille en
 ananas) is ook per flesch verkrijgbaar à f 1.20.

Wanneer U bij uw leverancier van Geldersche
 worst, de worst ontvangt met een loodje gemerkt
 „Anton Hunink, Deventer”, dan verzekeren wij U,
 dat die Worst van prima Geldersche varkens bereid
 is en door vakmannen gemaakt is, terwijl wij ons
 verantwoordelijk stellen voor de kwaliteit.

Anton Hunink, Deventer.
 Hofleverancier.

S

F^a N. LOEB, Noordeinde 107-109

TELEF. 13149 DEN HAAG OPGERICHT 1882

Leverst op afbetaling:

KLEEDING voor Heeren, Dames en Kinderen
MEUBELN, BEDDEN, TAPIJEN, Gordijnen
 Complete Woning-inrichtingen
 Gramophoons - Rijwielen - Kachels - Lampen - enz. enz.

Later in Amerika zijnde, maakte spreker eene ver-
 kiezing voor President der Vereenigde Staten mede
 en zag toen persoonlijk en plaatselijk dat geen enkele
 Volksgroep zich van bemoeien onthield en ieder bur-
 ger wist op wien hij zijne stem zou uitbrengen.

Iedere minuut was de massa op de hoogte van het
 verloop dezer verkiezing.

En dat was toch zeker een daad van politiek
 Onbegrijpelijker wijze wilde de Christelijke Asso-
 ciation echter van geene bemoeienis met de lands-
 politiek weten.

Zooewel in Chinese families als bij Studenten be-
 staat eene meening als zoude de Westersche bevolkings-
 massa zich evenmin inlaten met de politiek, doch
 spreker vraagt dan of het geen politieke daad was van
 de vreemdelingen, toen, bij het uitbreken van den
 grooten Europeeschen Oorlog, ieder voor zich, zich
 spoedde naar zijn land om dit te verdedigen.

Hetzelfde deden de Duitsche, Fransche, Engelsche
 en Amerikaansche geestelijken in China, die, hoewel
 allen den Christelijken Godsdienst belijdende, tijdens
 denzelfden oorlog, aan de menschenvernietiging heb-
 ben deelgenomen.

Waarmede spreker zeggen wilde dat ook de Christe-
 lijke Godsdienst zich zelfs met de Politiek bemoeit.

(Wordt vervolgd).

Literatuur-Overzicht.

Indië. Geill. Tijdschrift.

8e Jg. No. 6. Het zieleleven der Indonesiërs VI. Uit den
 ouden tijd. Indische rivieren II, door L. Tip.

De Indische vervolganger.

2e Jg. No. 40. De bevolking van Indië neemt onrust-
 barend toe. Industrialisatie genoemd als een der midde-
 len om daaraan tegemoet te komen. De eerste neder-
 zetting der Hollanders op het eiland St. Mauritius.

No. 41. De Indische Rechtschool. Batavia zoo
 goed als zeker de zetel.

No. 42. Het spook der bezuiniging. Hoe het Gouver-
 nement van N.-I. bezuinigt. Tentoonstelling van
 „Soetan”.

No. 43. De onrust in Britsch-Indië. De Swadeji- en de
 Swaraj-beweging. De Oost-Indische gast weer thuis.

Overzicht van de inlandische en Maleisch-Chin. Pers.
 No. 19 van 1924 loopt tot 10 Mei.

De Indische Mercur.

47e Jg. No. 23. De 6e intern. tentoonst. v. rubber en
 andere tropische producten te Brussel, van 1-6 April,
 door Ir. J. G. Fol. Kamers van landbouw, door mr. J. de
 Riemen.

Alg. Landbouwweekblad voor N.-I.

8e Jg. No. 45. De Europ. landbouw op Ceylon, door H.
 Nyessen. Beschouwingen over Hevea, door W. A. Boom.
 Het invoerrecht op de thee, Radio XIV. Inl. rietcultuur
 in Toeloengagoeng, door Soejono Sosropawiro.

Tectona.

DI. XVII, afl. 3. De veeveide in de Gouvernements-
 bosschen, door K. Sihler. Opbrengstcijfers uit de djali-
 houtvesterijen op Java, door A. J. van Deventer. Over het
 z.g.n. „door den boom slingeren” van het hart bij Tectona
 grandis, door T. Altona. Het houtskoolbedrijf in Atjeh,
 door C. H. Japing. Een onderzoek naar de bastproductie
 der vloedbosschen, door G. F. Warouw.

Koloniale Studiën.

8e Jg. No. 2. De crisis in de padiculatuur op Java, door
 dr. P. van der Elst. De grootveestapel van N.-I., door J.
 Merkens. Een voor gemeentebesturen leerzaam geval,
 door S. Leefmans (heeft betrekking op klapperiorren-
 schade bevorderd door stedelijke vuilnisbelten).

Eenige schetsjes uit de Philippijnen, door Kilmer O.
 Moe. Onze petroleumindustrie en de internationale posi-
 tie van N.-I., door dr. W. Feulletau de Bruijn. De oorlog
 en de Indische valuta, door J. van Gelderen. Onder „Ge-
 dachtenwisseling” worden de notulen gegeven van een
 Raadszitting van Pasoeroean, waarin een artikel van dr.
 J. Kuyper, opgenomen in de voorafgaande aflevering van
 Koloniale Studiën, scherp bekritiseerd is geworden.

Zendingsperiodieken.

De Macedoniër. No. 5, XXVIII. Zending en christe-
 lijke arbeidersbeweging, door P. J. van Mullem. Indruk-
 ken uit Egypte, door F. L. Bakker. Missionaire Pandita
 Djawa.

De Javapost. 22 Jg. No. 19. De Bisschopswijding te
 Batavia; den 13en Mei heeft te Batavia voor de eerste

Fa BELT & HERMANS

BOOMKWEKERS - BLOEMISTEN

Steijnlaan III-107 Tel. 31374

Aanleg en Onderhoud van Tuinen

Handel in diverse Planten.

Bloem-, Tuin- en Landbouwzaden

Elken Maandag van 10-4 uur is onze Tuin aan
 de Paleisstraat geopend voor bezichtiging en ver-
 koop van div. Planten. Gedurende de zomermaanden
 ook de overige werkdagen van 2-4 uur geopend.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECK

van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
 TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide
 collectie in **Whipcord en Tropical**

Prima Stoffen. Billijke prijzen.
 Heeren Costumes v.f. 60.- Dames Costumes v.f. 70.-
 Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Opperseren

maal een Bisschopswijding plaats gehad, die van Mgr. A.
 F. P. van Velsen.

De Banier. 16 Jg. No. 16/18. De maatschappij der
 Possoërs en het Evangelie, door Alb. C. Kruyt.

BOEKAANKONDIGING.

Bijdrage tot de kennis van eenige bodemsoorten van
 Java en Sumatra

door H. Loos. Proefschrift ter verkrijging van den graad
 van doctor in de landbouwkunde. (H. Veenman & Zn.
 Wageningen).

Verslag der Billiton Mij over 1923.

Dit is het laatste verslag betreffende deze maatschappij
 voordat de ontginning der tinmijnen is overgegaan op
 de „Gemeenschappelijke mijnbouwmaatschappij Billiton”,
 zooals deze door de wet van 24 April 1924 (Stbl. 208)
 gemaakt is tot een gemengd bedrijf van den Staat en de
 Billiton maatschappij.

Handleiding bij de beroepskeuze in N.-I.,

in opdracht van het comité voor beroepskeuze te Weltevreden,
 samengesteld door H. M. van Haften en Th. de
 Jongh van Arkel. N.V. Boekhandel Visser & Co., Wel-
 tevreden.

Suriname.

Gouverneur van Heemstra is in Nederland met ver-
 aankomen. Wij roepen hem een hartelijk welkom
 en wenschen hem den besten uitslag bij zijn poging
 om in het belang van Suriname hier werkzaam te zijn.
 Wij verwachten dat hij die pogingen niet alleen bij de
 Regeering zal aanwenden, maar ook bij de kapitalen
 krachtigen in den lande. Zooals wij meermalen in
 blad hebben geschreven hangt het van den goeden
 van deze af of Suriname zich economisch zal kunnen
 opheffen.

Omtrent de aankomst van den Gouverneur lezen wij
 de N.R.Ct. van 13 Juni, Avondblad D:

„De gouverneur van Suriname, mr. A. J. A. A. van
 Heemstra, is vanochtend met het stoomschip
 Crijnsen, van de Kon. West-Indische Mail, hier te lande
 aangekomen.

Even halfacht lag het schip in de nieuwe sluis
 IJmuiden; om half zes was het buitengaats, maar om
 de Boeton, van de Holland-Oost-Afrika lijn, juist voor
 de Crijnsen de nieuwe sluis inliep, met de kruityl-
 waaient, moest de Crijnsen wachten.

Eenige familieleden en vrienden van baron van
 Heemstra wachten den gouverneur en zijn gezelschap
 in IJmuiden op. Gezamenlijk reed men in auto's naar
 „Duin en Daal” bij Bloemendaal; waar de gouverneur
 logeert. Nog voordat het schip in de sluis aan de troost-
 lag, hadden de familieleden al de opgewekt geroepen
 mededeeling ontvangen, dat de gouverneur een uitmunt-
 tende reis had gehad en zich gezond en wel gevoelde.

Baron van Heemstra heeft de vriendelijkheid gehad
 ons aan boord een oogenblik te woord te staan. Hij ver-
 klaarde, dat er den laatsten tijd vóór zijn vertrek
 Suriname wat betere omstandigheden schenen te
 gekomen. Er was een vleugje verbetering waar te nemen.
 Belangrijke Amerikaanse groepen willen zich inter-
 seeren voor de katoencultuur in Suriname. Daarover
 ook over andere belangrijke aangelegenheden zou he-
 wat meer te zeggen zijn, aldus de gouverneur, maar een
 moest hij met den minister overleg plegen. Baron van
 Heemstra hoopt in zijn verloftijd veel te kunnen doen
 voor Suriname.”

Na de vergadering van de Koloniale Staten op 13 Mei
 te hebben geopend met een rede waarop wij in een vol-
 gend nummer hopen terug te komen, werd de Gouver-
 neur in verband met zijn vertrek door den voorzitter
 toegesproken ter aanbieding van de volgende door de
 Koloniale Staten in comité eenparig aangenomen motie:
 „De Koloniale Staten,
 Gelet op het feit, dat Zijne Excellentie de Gouverneur
 van Suriname zich op of omstreeks 21 Mei a.s. met ver-
 naar Nederland zal begeven;

Overwegende
 dat Zijne Excellentie de Gouverneur, in zijne driejarige
 bestuursperiode getoond heeft een Landbestuurder te
 zijn, wien het welzijn van Land en Volk zeer ter harte
 gaat;

dat derhalve als vaststaande mag worden aangenomen
 dat Zijne Excellentie de Gouverneur de gelegenheid, die
 zijn verloftijd hem aanbiedt, zal aangrijpen om het Oppor-
 bestuur en, zoo mogelijk, daarevens vooraanstaande

DE NIEUWE ZAAK

in Kristal, Porselein, Glas en Luxe Gebruiksartikelen
 van W. KÖNIG is gevestigd

Valeriusstraat hoek Dunklerstraat

Telefoon 33459.

Verpakking voor Indië onder garantie tegen breuk.
 Het „Winkeltje” Prinsstraat 92 blijft bestaan.

19 Juni 1
 W
 Ve
 ZIJDE
 A
 Nederl
 niterst
 thans v
 maatreg
 gebiedsde
 val, wa
 den we
 dat het
 zijn na h
 stand in
 Besluit
 Zijnen
 in zijn h
 den onve
 van Surin
 De Gou
 het ontva
 groot voo
 land te m
 van de ga
 Op 20 M
 belang de
 der bevol
 staande n
 uit te spr
 Gouverne
 pleibezor
 geacht ke
 te hebber
 In verb
 cultuur i
 13 Mei i
 „Volger
 s. Maran
 den, voo
 Dutch Gu
 cultuur i
 Waaron
 Naar az
 sene begr
 Arutz i
 steld arti
 „Dat e
 nening i
 dat alle
 in Ned-I
 particulie
 beled er
 lieren ter
 nieuwe s
 f 2 millie
 ook wel g
 Wij kre
 sprekink
 Tids” va
 Studie Sy
 moge lie
 „De me
 hein en d
 min of m
 wetsvoors
 hetzelve
 Indische
 omgiving
 ring aan
 gedeelte
 onderne
 volgende
 Handel-M
 vaderland
 zij, blijk
 door niet
 Wij ha
 vergader
 het Natu
 nien” er
 „Landbou
 leden”. C
 van de z
 slag vind
 Ochtend
 Prof. I
 nische H
 tot het in
 99S
 LINO
 CHEMIS

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

Melkhandel „Archipel“
 Sumatrastraat 32 (nabij de Bankastr.)
HET adres voor UW

Melk, Boter, Kaas en Eieren, fijne Geldersche
 Worst- en Vleeschwaren.
 Alles prima kwaliteit en **scherp** concurrerend.
 Aanbevelend E. L. TINKELBERG.

Medio October wordt prof. Grutterink hier te lande terugverwacht.

Het besproeien van planten is in Suriname nog al eens noodig. Wij meenen daarom de aandacht te mogen vestigen op de volgende mededeeling in „Chemie en Industrie“:

„De twee belangrijkste besproeiingsmiddelen voor planten zijn Bordeauxsche pap en kalkzwavel, die echter onder bepaalde omstandigheden het gebladerte aantasten. Bovendien is de laatste stof onaangenaam in de hanteering. Uitgaande van dergelijke overwegingen heeft Hooker van de Universiteit Missouri, Columbia (Ver. Staten) colloïdaal koperhydroxyde als besproeiingsmiddel geprobeerd. Het hydroxyde werd door wasschen van kopersulfaat bevrijd en ten slotte werd een koperhydroxydsuspensie verkregen van 1 gewichtsd. hydroxyde in 1000 d. water. Deze oplossing was lichtblauw in opvallend en blauwgroen in doorgelaten licht. De proeven met deze oplossing werden gedaan in een verwaarloosde appelboomgaard, die gedurende enkele jaren niet was behandeld. De resultaten waren zeer bemoedigend; zij noodigen zeker tot een voortzetting dezer belangrijke proeven uit, te meer daar de kosten van deze oplossing lager zijn dan de bovengenoemde stoffen.”

Curacao.

De openingsrede.

In Holland moet het laatste woord over de begroting voor 1924 nog gesproken worden, terwijl in Curacao die voor 1925 reeds is afgedaan. Daarop is het nieuwe zittingsjaar geopend met een rede van den gouverneur, waaruit wij hier een en ander willen mededeelen.

Na den Raad dank betuigd te hebben voor zijnen arbeid in het afgelopen zittingsjaar dringt de gouverneur aan op afdoening van het aanhangige ontwerp tot verhooging van het tarief van invoerrechten. Daarna een kijkje achter de schermen:

„Dat uw Raad eenstemmig gekant bleek tegen een heffing van belastingen op enkele openbare vermakeligheden op het eiland Curacao, moest des te meer verwondering wekken, waar het betreffende ontwerp op verzoek van en na bespreking met vooraanstaande leden van uwen Raad, teneinde aan wenschen van uwen Raad tegemoet te komen, werd ingediend.”

Het kort overzicht van den economischen toestand der verschillende eilanden en eilandengroepen geeft een goeden kijk op een en ander:

„De economische toestand van het eiland Curacao was in 1923 zeer gunstig, hetgeen in hoofdzaak te danken was aan het feit, dat door de Curacaosche Petroleum-Maatschappij en de Maatschappij Curacao aan zeer vele arbeiders voortdurend werk werd verschaft. Ook de toename van het havenverkeer heeft hiertoe belangrijk bijgedragen. Deze toestand ware echter nog gunstiger geweest, indien ongunstige factoren hun nadeeligen invloed niet hadden doen gelden. De onvoldoende regenval gedurende het regenseizoen 1923/1924 had namelijk een zoo goed als totale mislukking van den oogst van mais en rankvruchten tengevolge. Verder was de dividivi-oogst zeer middelmatig en waren de prijzen van het product laag. Voor oranjeschillen was er zoo goed als geen afzet. De prijzen bleven zeer laag. De afzet van zout was belangrijk minder dan in 1922, hetgeen voornamelijk toe te schrijven is aan verminderden uitvoer naar Columbia.

Op Aruba was de economische toestand verre van gunstig. Handel en scheepvaart verkeerden beide in kwijnenden toestand. Een groot deel van de mannelijke bevolking zag zich verplicht elders werkgelegenheid te zoeken. Velen konden gelukkig op Curacao bij de Petroleum Maatschappij en bij de Mijnmaatschappij een betrekking vinden. Ofschoon de regenval verre van voldoende was, was de oogst van mais en van peulvruchten toch bevredigend; die van rankvruchten evenwel liep op een totale mislukking uit, doordat de planten zeer veel te lijden hebben gehad van honingdauw. De dividivi-oogst was middelmatig en bedroeg minder dan in 1922. Ook de aloë-oogst viel tegen en bedroeg veel minder dan in 1922. Niet alleen, dat niet op alle velden gelekt werd, maar ook werd over het algemeen weinig sap uit de planten verkregen, hetgeen toegeschreven wordt aan achteruitgang van de planten wegens uitputting van den grond. De prijs van het aloëchars was in de eerste maanden van 1923 laag, doch steeg daarna gestaag en bereikte in December 10 dollarcenten per Amerikaansche pond.

Op Bonaire was de economische toestand niet gunstig, ofschoon voor dat eiland niet van een bepaald ongunstigen toestand kan worden gesproken. De lage prijzen

BESCHIKBAAR.

Heeren- en Dameskleeding
 naar Maat

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT
 MOLENSTRAAT 47B TEL. 12324

BESCHIKBAAR.

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
 Zaterdag: na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL,

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
 DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
 ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
 ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachttopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST“

hebben op vertoon van hun Lidmaatschapskaart toegang tot de Clublokale Restaurant en Leeszaal van de Amsterdamsche Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oost en West aantreffen.

Nederlanders te doordringen van het besef van den uiterst zorgvollen toestand, waarin Suriname vooral thans verkeert en van de noodzakelijkheid van krachtige maatregelen, die genomen zullen moeten worden, om dit gebiedsdeel te verheffen uit den huidige staat van verval, waarin het zich bevindt; den wensch uitsprekende dat het Zijne Excellentie den Gouverneur gegeven moge zijn na het eindigen van zijnen verlofstijd in goeden verstand in Suriname terug te keeren;

Bestuiter Zijnen Excellentie den Gouverneur te verzoeken zich in zijn hoogerbedoeld streven verzekerd te houden van den onverdeelde zedelijke steun der gansche bevolking van Suriname.

De Gouverneur sprak zijn diepe erkentelijkheid uit voor het ontvangen blijk van vertrouwen en verklaarde het een groot voorrecht te achten, om de reis naar het Moederland te mogen aanvaarden, gedragen door de sympathie van de gansche bevolking.

Op 20 Mei is op initiatief van het Nieuw Comité Volksbelang den Gouverneur een ovatie gebracht van de zijde der bevolking. Het doel was om, in aansluiting aan bovengesande motie, ook van de zijde der bevolking nog eens uit te spreken welk groot vertrouwen men stelt in den Gouverneur, zoodat, wanneer deze straks optreedt als pleitbezorger van Suriname's belangen in Nederland, hij geacht kan worden de gansche bevolking achter zich te hebben.

In verband met de mededeeling hiervoren over katoencultuur in Suriname ontleenen wij aan „De West” van 13 Mei het volgende bericht:

„Volgens een dezer dagen ontvangen telegram, zijn per 15. Maraval uit New-York twee deskundigen vertrokken, voor een opgerichte maatschappij, de American Dutch Guiana Co., die het voornemen heeft de katoencultuur in Suriname ter hand te nemen.”

Waarom zijn het geen Nederlandsche ondernemers?

Naar aanleiding van de behandeling van de Surinaamsche begroting in de Eerste Kamer schrijft de heer W. Arntz in „De Maasbode” van 12 Juni een krachtig geteld artikel, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Dat er geen geld zou zijn voor een nieuwe onderneming in Suriname kan ik niet gelooven. Als men leest dat alleen door Nederland voor ongeveer f 2000 miljoen in Ned-Indië is gestoken, dat bij Rijks-, gemeente- en particuliere spaarbanken voor meer dan f 500 miljoen is belegd en dat b.v. de H. V. A. een bedrag van f 50 miljoen ter beschikking heeft voor het oprichten van nieuwe suiker-plantages in Indië, dan moeten de f 1 of f 2 miljoen voor een Surinaamsche onderneming toch ook wel gevonden kunnen worden.”

Wij kregen dezer dagen weer eens in handen een bespreking door wijlen Mr. G. J. Fabius in de „Vragen des Dags” van Juli 1920 van het rapport van het Suriname Studie Syndicaat. Het slot van het voortreffelijke artikel moge hier volgen:

„De moeitvolle en nuttige arbeid van den heer Kastelein en de zijnen moet nu eens niet gevolgd worden door ons of meer ingewikkelde, doch in ieder geval nuttelooze wetsvoorstellen of andere Regeeringsmaatregelen van hetzelfde gehalte. Nederland verwaacht van de groote landbouwondernemingen zoodat de Handels-Vereeniging Amsterdam en andere, dat zij hun groote ervaring aan Suriname dienstbaar zullen maken en een klein gedeelte van hun enorme reserves in Surinaamsche ondernemingen zullen beleggen, aldus het voorbeeld volgende hun reeds in 1867 door de Nederlandsche Handel-Maatschappij gegeven. Zij zullen daardoor een vaderlandslievende daad verrichten en verliezen zullen zij, blijkens het rapport van het Studie-Syndicaat, daardoor niet behoeven te lijden.”

Wij hadden het genoegen verleden Zaterdag in een vergadering van de „Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig onderzoek der Nederlandsche Koloniën”, een voordracht te hooren van Professor Went over „Landbouwtoestanden in Suriname thans en 25 jaar geleden”. Onze ruimte gedooft niet een overzicht te geven van de zeer interessante voordracht. Een uitvoerig verslag vinden onze lezers in de N.R.Ct. van 15 Juni, Ochtendblad B.

Prof. Ir. J. A. Grutterink, hoogleraar aan de Technische Hoogeschool te Delft is naar Suriname vertrokken, tot het instellen van een bodemonderzoek.

„SALLANDIA”
 (GEDEPONEERD FABRIEKSMERK)
LINOLEUMWAS - WRIJFWAS
 DE BESTE
 CHEMISCHE FABRIEK „SALLANDIA”, ZWOLLE

BIJ UW BEZOEK AAN

BRUSSEL, OSTENDE of BLANKENBERGHE,
bemerkt U, dat Uw kleederen gekreukt, gevlokt of
gescheurd zijn.

U kunt ze moeilijk missen Geen nood
Wij Reinigen en Persen Uw Kleding
terwijl gij slaapt!

THE AMERICAN EXPRESS CLEANERS AND TAILORS
hebben eigen ateliers te

BRUSSEL, OSTENDE, BLANKENBERGHE,
Palace Hotel 39 rue Royale Hotel Excelsior
Astoria Hotel Royal Palace Hotel Belle Vue
Grand Hotel rue de la Limite Grand Hotel

Onverschillig waar U logeert, wij Stoomen (binnen 24 uren)
Reinigen, Verven, Repareeren, Keeren, Plisseeren, Stoppen
(American Stoppage) alles zoo vlug en zoo goedkoop,
dat wij reeds vele Hollanders onder onze trouwste Cliën-
tèle mogen rekenen.

Indien Uw verblijf zoo kort is, dat Gij in een der boven-
genoemde plaatsen niet overnacht, dan reinigen en persen
wij Uw kleding,

terwijl gij Uw courant leest of even een
brief schrijft.

American Express Cleaners & Tailors
Prop.: M. ANDRÉ,
4 rue Grétry, BRUSSEL
(eerste Zijstraat rechts op den Boulevard komende van
de Place Brouckère).

BESCHRIJBAAR.

AÇOKA

Drama in vier bedrijven door G. GONGGRIJP
Bandversiering van SOERJOWINOTO
Prijs ingenaaid f 3.40 Gebonden f 4.90
Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren
en bij de Uitgeefster

Uit de persbeoordeelingen:

„ . . . Het Nederlandsche volk zou zichzelf te kort doen,
indien het Açoka niet vasthield en het tot zijn blijvend
bezit maakte als een zijner uitnemende scheppingen”.

(L. J. M. Feber in De Maasbode).

„ . . . De brandende vragen van onzen tijd hebben
grooten invloed op het werk uitgeoefend, en menige
gedachte uit het Açoka-drama, de hoofdlijn niet het
minst, loopt parallel aan de stroomingen, die in het
geestelijke leven van onze dagen aandacht eischen.
Deze Açoka-figuur is een mensch. Een mensch, bewogen
door machtige driften, ontroerd door diepe en smartelijke
gevoelens, aangeraakt door verheven wijsheid”.

(Herman Middendorp in De Nieuwe Gids)

„ . . . Hier is al dadelijk de distinctie, die wij op het
tooneel zoo ongaarne missen. Açoka, de hoofdfiguur,
is een menschelijke koning — ware hij in onzen tijd
geboren, men zou hem wellicht voorzitter van den
Volkenbond hebben gemaakt — doch hij is geenszins
een gekroond democraat of president van de republiek.
Hij blijft — eere den schrijver — Majesteit, in den besten
zin”.

(Top Naeff in De Amsterdamer)

„ . . . De groote rijkdom van dit werk ligt in zijn
idealiteit; de geestelijke ontroering is een adell er van.
Als men bij dit werk vergelijkt al hetgeen gemeenlijk
voor Nederlandsch tooneelwerk doorgaat, dan voelt
men direct welk een hooge vlucht de heer Gonggrijp
heeft genomen”.

(Johan Koning in De Hollandsche Revue).

Uitgave van „Ādi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Laan v. Meerderv. 332 - Den Haag - Tel. 35611

Hollandsche Bank voor West-Indië
Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen
Heeregracht 252 AMSTERDAM Telefoon N. 3290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA
Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

van dividivi en, gedurende een groot deel van het jaar,
ook van alochars, de geringe uitvoer van zout en de
staking van de werkzaamheden in de steenbakkerij
werkten nadeelig op den economischen toestand. Ten-
gevolge van zeer onvoldoende regenval was de oogst
van mais schraal. Uittocht van betcekenis van arbeiders
naar het buitenland viel er in 1923 echter niet te con-
stateeren; wel vertrokken velen naar Curaçao, waar zij
bij de Petroleum Maatschappij en de Mijnmaatschappij
een middel van bestaan vonden.

Op de Bovenwindsche eilanden was de economische
toestand verre van gunstig. Op St. Martin werd door de
veehouders groote schade geleden door sterfte van vee
tengevolge van gebrek aan drinkwater, ontstaan door de
langdurige droogte. De uitvoer van zout was in 1923 on-
geveer gelijk aan die van 1922. Ook in 1923 vertrokken
arbeiders, wegens gebrek aan werk, van de Bovenwind-
sche eilanden naar den vreemde. Voor de arbeiders van
die eilanden is echter thans de gelegenheid geopend om
bij de Petroleum-Maatschappij op Curaçao te werk te
worden gesteld.”

Van de strooioedennijverheid wordt o.m. gezegd:
„De prijs van strooioeden was in 1923 steeds laag.
Toch werd op Curaçao en Aruba onderscheidenlijk voor
een bedrag van f 33.000 en f 35.000 meer aan strooioeden
uitgevoerd dan in 1922. Op Bonaire daarentegen bleef de
uitvoer ongeveer f 4600 beneden die van 1922. Op eilan-
den buiten Curaçao werden gedurende 1923 verschillende
vlechtleergangen, wegens gebrek aan belangstelling en
weinig deelname opgeheven.”

Van de cijfers omtrent handel en scheepvaart ver-
melden wij:

„De invoer uit het buitenland op het eiland Curaçao
in 1923 overtrof die van 1922 met een waarde van ruim
f 9.000.000; het aantal stoomschepen, dat de haven van
Willemstad in 1923 binnenviel, bedroeg 1470 met een
bruto-inhoud van 4.261.600 M3.; die getallen waren voor
1923: 1182 en 3.035.063 M3.; de vermeerdering bedroeg
dus 288 stoomschepen en een bruto-inhoud van 1.216.537
kub. Meter.

De Curaçaosche Petroleum Maatschappij breidde in
1923 hare installatie en werkzaamheden reeds aan-
merkelijk uit. Een tweetal speciaal voor het vervoer der
ruwe olie uit Venezuela naar hier in Nederland gebouwde
tankschepen werden door de Curaçaosche Scheepvaart-
maatschappij in de vaart gebracht. Meerdere schepen van
datzelfde type zullen eertlang haar vloot vergrooten.

De hoeveelheden uitgevoerde olieproducten bedroegen
in 1923: residu 435.686 ton, gasoline 17.197.028 liter, ruwe
olie 69.459 ton, smeerolie 63.576 liter.

De Mijnmaatschappij Curaçao bleef ook gedurende 1923
voortdurend werkzaam. De uitvoer van phosphorzure
kalk bedroeg in 1923 85.855 ton tegen 56.078 ton in 1922.

Het totaal der ingeklaarde zeilschepen bedroeg, volgens
de aangehouden statistieken, in 1923: 1276 met een bruto-
inhoud van 268.248 M3., of 25 schepen met een bruto-
inhoud van 113.617 M3. meer dan in 1922. Deze cijfers
moeten den indruk maken, dat er in het afgelopen jaar
een vrij belangrijke verlevendiging van de zeilvaart heeft
plaats gevonden. Dit was echter geenszins het geval. Ter
verduidelijking zij daarom vermeld, dat onder het hoofd
„zeilschepen” ook opgenomen zijn de lichters, waarmede
ruwe olie wordt aangebracht.

Mijne heeren, de aangehaalde cijfers betreffende den
in- en uitvoer en vooral die betreffende het havenverkeer
van Curaçao, toonen aan, dat het afgelopen jaar voor
het eiland Curaçao, ten opzichte van handel en scheep-
vaart, gunstig is geweest.

Dat dit niet ook van de andere eilanden van dit
gebiedsdeel kan worden gezegd, valt zeer zeker te be-
treuren.”

Van de toekomst kan, naar de gouverneur meent, veel
verwacht worden:

„De voorgenomen enorme uitbreiding van het bedrijf
van de Curaçaosche Petroleum Maatschappij zal, wan-
neer zij tot stand zal zijn gekomen, zonder twijfel weder
een toeneming van het havenverkeer met zich brengen.
Meerdere stoomvaartlijnen zullen Curaçao in haar vaar-
plan opnemen, het aantal passagiersbooten, dat deze aan-
doet om te bunkeren neemt reeds gaandeweg toe. In de
naaste toekomst zullen wij de groote schepen van de
New-Zeeland Shipping Cy. geregeld in de haven van
Willemstad zien verschijnen om stookolie in te nemen.
Dat de bijna met zekerheid te verwachten grotere
havenbeweging het vertier zeer zal doen toenemen en
den algemeen economischen toestand van Curaçao
zeer ten goede zal komen, kan moeilijk in twijfel wor-
den getrokken.

Plannen om Curaçao op te nemen als tussenstation
in een gedachte luchtvaartdienst Columbia-Trinidad
schijnen in bewerking te zijn.”

De eerste Kwartaalstaat.

Van den nieuwen administrateur van financiën heb-
wij nog maar weinig gemerkt. Wij hopen niet, dat hij
goede gewoonte van zijn voorganger, om bij de kwartaal-
staten beredeneerde overzichten te geven, niet zal ver-
gen. Echter moeten wij het in „de Cur. Cri.” van 23
i.l. zonder zulk een overzicht doen, en er dus zelf
maken.

De belastingen bleven f 64.000.— beneden 1923
slechts f 9000.— beneden het 1/3 der raming. De inkom-
stebelasting bracht f 80.000.— minder op (alleen
Curaçao), het invoerrecht f 35.000.— meer, waarschijnlijk
door verhoogden invoer in het vooruitzicht der
ziening van het tarief, de accijns op gedistilleerd f 13.000.—
minder. Dat de inkomstenbelasting f 25.000.— beneden
het 1/3 der raming bleef, lijkt bedenkelijk.

De inkomsten van onderscheiden aard brachten
f 80.000.— boven 1/3 der raming en f 73.000.— boven
op. Dit gunstige verschil zit voor een groot deel in
hoogere opbrengst van huur van landsgronden en eig-
dommen, uitvoerrecht, posteriej, draadlooze telegra-
Curaçaosche bank en loodsgelden. De laatsten
f 7000.— boven 1923 en f 10.000.— boven de raming.

De totaalcijfers geven tenslotte nog een gunstige
indruk: 1e kw. 1924: f 527.254.98, id. 1923: f 517.948.—
een vierde der raming f 454.703.75.

Uit den Verren Vreemde.

Gandhi en de Swarajisten.

De berichten, die de telegraaf gebracht had, over
conflict tusschen Mahatma Gandhi, de bekende leider
non-coöperation-beweging in Br. Indië, en die Swa-
rajisten, welke in den laatsten tijd vooral over zich heb-
doen spreken, door de in de regeringscolleges gevoerde
obstructie, voornamelijk Pandit Motilal Nehru en Mr.
R. Das, hebben geen juist beeld gegeven van het tuss-
deze partijen ontstane geschilpunt. Naar 't zich laat
zien zal de non-coöperation-leuze naast die der
structie hoog gehouden worden. Gandhi heeft ook
deze gelegenheid een uitweg weten te vinden, die
situatie redt voor zich zelf en de zijnen, maar wie
loofd mocht hebben dat hij het lijdelijk verzet tegen
Britsche overheersching prijs wil geven, zal zien dat
hierover zelfs niet denkt. Hij heeft de volgende ver-
ring aan de pers doen toekomen.

Na met de Swarajist-vrienden de hangende vraag-
het zittingnemen in de Wetgevende vergadering en
Raden door leden van ons Congres, besproken te heb-
doet 't mij leed te moeten verklaren niet met de Swa-
rajisten tot eenheid van inzicht te zijn gekomen. Ik
ker een ieder dat er geen gebrek aan goeden wil of
poging ten goede van mijn zijde bestaan heeft. Mijn
zou veel eenvoudiger zijn geweest als ik mij met de
dragslijn der Swarajisten had vereenzelvigd.

't Kan voor mij geen genoegen zijn in verzet te kom-
tegen de opvatting van de vooraanstaande, meest
waardeerde leiders, onder wie er zijn, die groote of
hebben gebracht voor 's lands zaak en die bij niemant
achterstaan in liefde voor de vrijheid van het moed-
land. Maar mijn inspanning en bereidwilligheid ten
heb ik mij niet kunnen laten overtuigen door hun
weegredenen. Het verschil loopt niet over een punt
ongeschikt belang. Er bestaat een eerlijk beginsel
verschil ik blijf de meening toegedaan, dat zittingnemen
in den Raad niet te vereenigen is met non-coöperation
zoals ik deze opvat. Het gaat weer niet om de uitleg-
van het woord „non-coöperation”, maar het gaat om
wezenlijke geestesstemming zoals deze tot uiting kom-
bij de behandeling van levenskwesties. 't Is met betref-
king tot dergelijke geestesstemming dat het welslagen
het mislukken van de drievoudige boycott te beoorde-
is, onafhankelijk van de dadelijk verkregen resultaat.
Mij op dit standpunt stellende zeg ik, dat het blij-
buiten de wetgevende lichamen het land veel meer
goede komt dan het zittingnemen daarin. Ik ben er
ter niet in geslaagd mijn Swarajist-vrienden te over-
gen. Maar ik erken, dat zoolang als zij hierover
denken, hun plaats zonder twijfel is in de Raden. Zoo
het het beste zijn voor ons allen.

't Was nauwelijks te verwachten dat de Swarajist-
overtuigd zouden worden door de argumenten, welke
in het midden zou brengen. Onder hen zijn er van
bekwaamste, meest ondervindingrijke en eerlijke
trioten. Zij zijn eerst in de wetgevende vergadering
getreden na uitvoerig overleg, en het was niet te
wachten dat zij de plaats zouden verlaten, voordat onder-
vinding hun zou hebben overtuigd van het waarde-
van hun stelsel.

Voor het land is het dus geen zaak om te komen

MEUBELHUIS „DE WEST”
COMPLETE MEUBILEERING
UITERST BILLIJKE PRIJZEN
DEN HAAG - WEST-EINDE 73

SAGEWKA's Muziekschool
OPGERICHT 1916
Vaillantlaan 27 Den Haag
Privaat- en Cursuslessen Piano, Viool, Violoncel,
Mandoline, Banjo, Guitaar en Luit.
VRAAGT PROSPECTUS
INSTRUMENTEN IN HUUR EN HUURKOOP

STOOMSCHOENFABRIEK
Firma Van der Linden & Musters
 KAATSHEUVEL (Holland) - Tel. Interc. 1
 FABRIKANTE VAN
Eerste klasse LUXE BURGER DAMESWERK
 Merk „THE TO-DAY SHOE“.

en onderzoek van — en een uitspraak over de verdien-
 en van het inzicht der Swarajisten enerzijds en het
 zijne anderzijds. De vraag is: Wat moet gedaan worden,
 et zittingnemen in de Raden als een voldoende feit aan-
 ardende? Hebben de non-co-operators vijandig tegen
 et Swarajistisch stelsel op te treden, danwel zullen zij
 et neutraal tegenover staan, en zelfs helpen waar dit
 mogelijk en met hun beginselen in overeenstemming te
 eringen is?

De besluiten te Delhi en Cocanada genomen hebben die
 ongresleden, welke daartegen geen gewetensbezwaren
 hebben, veroorloofd in de Raden en in de Wetgevende
 vergadering zitting te nemen. Naar mijn opvatting zijn de
 warajisten, die in deze lichamen zitten, hierdoor ge-
 achtvaardigd en mogen zij een volstrekt neutrale hou-
 ing van de zijde der No-changers verwachten. Ook zijn
 gerechtvaardigd wanneer zij hun toevlucht nemen tot
 structie, aangezien dit juist hun politiek was en ons
 gres geen voorwaarden verbond aan hun lidmaat-
 schap van die Regeeringslichamen. Draagt het werk der
 warajisten goede vruchten ten bate van het land, dan
 een dergelijk zichtbaar bewijs eerlijke twijfelaars,
 ook ik hen, van dwaling overtuigen. Ik ken de Swaja-
 den als zóó goede patriotten, dat ik overtuigd ben
 dat zij van hun dwaling zullen terugtreden, als onder-
 ding hun deze zal hebben doen inzien. Ik wil daar-
 niet aanbevelen eenigen hinderpaal in hun weg op
 werpen, noch ben ik voornemens mijn propaganda
 richten tegen hun toetreden tot de wetgevende
 lichamen, hoezeer ik hen niet daadwerkelijk kan hel-
 pen bij een streven waarin ik niet geloof. De bedoeling
 van de Delhi en Cocanada besluiten was aan de Swa-
 rajisten een kans te gunnen voor hun methode van
 council-entry, en die bedoeling kan alleen tot haar
 recht komen als de No-changers met nauwgezette eer-
 heid aan de Swarajisten volle vrijheid laten om
 hun program in de Raden na te streven.

Wat de werkmethode in de Raden betreft wil ik ver-
 laren, dat ik allen in een wetgevend lichaam zou willen
 zien als ik meende daaruit voordeel te kunnen halen.
 Ik wil hiertoe in een Raad, dan zou ik, *zonder een
 algemeene politiek van obstructie te volgen*, pogen
 recht bij te zetten aan het opbouwend program van het
 gres. Ik zou hiertoe resoluties opwerpen, om van de
 centrale en de Provinciale regeeringen te vragen:

(1) To make all their cloth purchases in handspun
 cloth, or foreign cloth; (2) to impose the prohibitive
 duty on foreign cloth; and (3) to abolish the drink and
 opium revenue and at least correspondingly reduce the
 other expenditure.

Indien de regeering mocht weigeren op zoodanige be-
 sluiten in te gaan, nadat zij door de wetgevende ver-
 gadering aangenomen zijn, dan zou ik de ontbinding van
 deze vragen, om de beslissing van de kiezers over het
 speciale punt te krijgen. Ging de regeering niet tot de
 ontbinding over, dan zou ik van mijn zetel afstand
 nemen en tot *civil disobedience* overgaan. Doen de Swa-
 rajisten zoo, en komt 't tot dezen toestand, dan zullen
 wij gereed vinden met en onder hen te werken. Ten
 zichte van de burgerlijke ongehoorzaamheid is mijn
 gevoelen steeds onveranderd.

In het tijdperk der proefneming, zou ik de No-changers
 aanraden niet te spetteren over hetgeen de
 warajisten zeggen of doen, en hun eigen geloof te be-
 houden door aan het *Constructive programme* met on-
 verdeelde geestkracht te houden. Aan de khaddar en aan
 de nationale scholen hebben zij genoeg om ieder ijverig
 werk, zonder grootdoenerij, geloof. Ook het
 Hindoe-Moslim-probleem zal de volle geestkracht en het
 geloof der werkers vragen. In *untouchability* staan de
 Hindoes voor een groot probleem. De No-changers kun-
 nen biljken door zelf te zorgen voor uitkomsten van
 toepassing van ons Constructive programme, evenals
 de Pro-changers dit hunnerzijds hebben te doen voor
 hun zank. De No-changers zijn in één opzicht in het
 voordeel. De Pro-changers toch hebben ook hun geloof
 gesproken in het Constructive programme van ons
 gres, maar volgens hun opvatting zal dit *alleen* en
 niet zelf het land niet in staat stellen het gewenschte
 programma te bereiken. In de uitvoering van het Construc-
 tive programme buiten de wetgevende vergaderingen
 der No-changers, Pro-changers en anderen voor zoo-
 ver zij willen, vereenigd samenwerken, ieder in eigen
 organisatie blijvend.

Aansluitend aan deze verklaring hebben Mr. C. R. Das
 en Pandit Motilal Nehru een manifest uitgegeven, waarin
 Gandhi prijzend voor zijn loyale wijze van optreden,
 tegenstaande het verschil in inzicht, hun besluit om
 den ingeslagen weg voort te gaan uitdrukken, en hun

Leebaboe's en Jongens
 beschikbaar. 203
 bevragen in „PERSINGGAHAN“
 Bureaus en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 Boetzelaerlaan 2 - Tel. 50248

Gelden beschikbaar

voor **Voorschotten** (vanaf f 200.—) alsmede
 voor **1e en 2e Hypotheken**.
 Zuider Credietbank, Afd. 263, Maurits-
 weg 3, Rotterdam.

program van actie ontvouwen: de regeering zal toegeven
 of in overleg treden geheel op voet van gelijkheid om
 tot overeenstemming te komen. Zoolang zij hiertoe geen
 genegenheid toont is obstructie te verwachten. Buiten de
 Raden zal Gandhi op hun medewerking kunnen rekenen.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Arnhem:

REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1923.

Ontvangsten.	
1 Jan. Saldo	f 24.89
1 Jan. Rente Spaarbank	„ 4.64
3 Febr. Contributie T. J. Bezemer	„ 5.—
3 Febr. Contributie H. G. M. Bauman	„ 2.50
3 Febr. Div. geinde contributiën	„ 156.—
5 Febr. Contributie K. W. R. Bezemer	„ 2.50
5 Febr. Contributie W. G. A. de Witt Hubers	„ 2.50
12 Febr. Contributie F. J. Heerman	„ 5.—
29 Mei. Contributie A. F. Wehlburg en M. Willemsteyn	„ 10.—
Totaal	f 213.03

Uitgaven.

1 Jan. Rente spaarbank bijgeschreven	f 4.64
1 Febr. Incasso Bank, inningskosten (f 4.61 + f 0.35 + f 0.35 + f 0.08 + f 0.25)	„ 5.64
15 Febr. Incasso Bank, inningskosten	„ 0.58
23 Febr. Aan Hoofdbestuur	„ 97.50
7 Maart. Spaarbank	„ 90.—
29 Mei. Incasso Bank inningskosten	„ 0.95
31 Dec. Saldo	„ 13.72
Totaal	f 213.03

Afdeling Londen.

VERSLAG OVER HET JAAR 1923.

Het doet uw verslaggever genoegen te mogen consta-
 teeren, dat onze afdeling ook in het afgelopen jaar
 haar leden wederom een avon dheeft kunnen aanbie-
 den, welke alleszins leerrijk mag worden genoemd.
 Ditmaal was het de correspondent van de N. R. Cl.,
 de heer Dr. v. Blankenstein, die den 17en April j.l.
 voor onze afdeling en anderen, die haar wenschten
 bij te wonen, een door films verduidelijkte lezing hield
 over „Suriname“. De spreker oogstte veel bijval en de
 zaal was nagenoeg geheel bezet. Hadden wij nu ge-
 hoopd, dat wellicht enkelen der aanwezigen zich als
 nieuwe leden zouden aanmelden, in die verwachting
 zijn wij, helaas, teleurgesteld.

In ons bestuur had een wijziging plaats, daar ons
 medelid, de heer Perks, vertegenwoordiger der stu-
 dentenleden, wegens met succes beëindigde studiën
 naar Indië vertrok en in die vacature nog niet is voor-
 zien.

Uw secretaris vertegenwoordigde de afdeling op
 de laatste algemeene vergadering te 's-Gravenhage.

In het aantal leden ontstond — ik moet zulks tot
 mijn spijt opmerken — een groote vermindering. Was
 dat volgens het vorige verslag 63, nu is het 43 gewor-
 den. Onze oudere burger-leden blijven ons getrouw,
 doch het is het niet-toetreden van nieuwe studenten-
 leden tegenover de velen, die bedankten wegens ver-
 huizing of om andere redenen, welke vooral tot dat
 resultaat leidde.

Nu heeft uw verslaggever eenige weken geleden aan
 eenige notabelen en studenten, van wie hij toetreding
 tot het lidmaatschap mogelijk achtte, een schriftelijke
 uitnodiging daartoe gezonden, nagenoeg conform aan
 het model, daarvoor indertijd door ons Hoofdbestuur
 opgemaakt, doch op geen der ± 30 uitnodigingen
 kwam een antwoord, een verschijnsel, dat inderdaad
 ontmoedigend mag genoemd worden.

De financiële toestand blijft gunstig; een vrij be-
 langrijk bedrag kon op nieuwe rekening worden over-
 geschreven.

Leiden, Februari 1924. De Secretaris,
 E. RIJKE.

GELDELIJKE VERANTWOORDING OVER 1923.

Baten.	
Saldo vorig jaar	f 331.96
Contributies	„ 213.—
Rente Spaarbank	„ 9.37
Entreegeld lezing	„ 11.—
Totaal	f 565.33

GEZUSTERS PLATTEEL

Gediplomeerde Coupeuses
 Atelier voor het maken van Avond-
 en Wandel-Costumes
 OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 12512
 DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

BESCHIKBAAR.

DE „ĀDI POESTAKA“

UITGEVERS-MIJ EN
 ALGEMEENE BOEKHANDEL

Laan van Meerdervoort 332 's-Gravenhage

levert

ALLE WERKEN OP ELK GEBIED

Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en
 Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken
 voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en
 Moderne Europeesche Talen

BESCHIKBAAR.

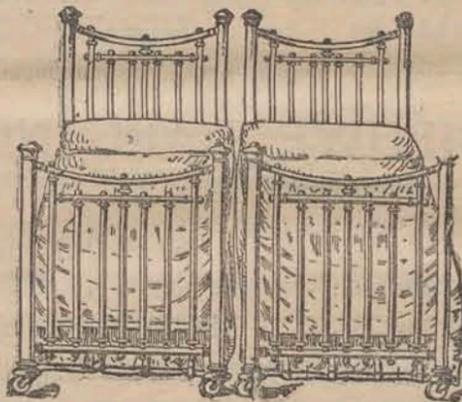
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GROENMARKT 34, over de Prinsestraat.

TELEFOON 14420

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het
 eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8 1/2 tot 6 uur.

TE KOOP

in DEN HAAG een dubbel HEERENHUIS met Voor- en Achtertuin, gelegen in Duinoord 8 minuten van de Schev. Boschjes, lijn 8 en 10 (zomerlijn 14).

Het huis bevat: Parterre: 3 ineenlopende kamers met serre, keuken, kelder, W.C., gangkast; 1e Verdieping: 4 ineenlopende kamers met badkamer, W.C., gangkast; 2e Verdieping: 2 groote en 3 kleine kamers, gangkast, W.C., zolder. Voorts kasten in bijna alle kamers, Gas- en Electr. licht.

Het huis is eventueel zeer geschikt voor pension of herstellingsoord.

Br. motto „Heerenhuis”, Bureau v. d. Blad, Nobelstraat 20, Den Haag.

:: TRICOT ONDERGOEDEREN :: VAN JANSEN & TILANUS, FRIEZENVEEN

Lasten.	
Afdracht Hoofdbestuur	f 169.80
Inningskosten	„ 5.50
Vergaderzaalhuur	„ 3.—
Reiskosten, enz.	„ 10.68
Drukwerk	„ 15.85
Onkosten lezing	„ 128.05
Diversen (porti, enz.)	„ 0.71
Saldo	„ 231.74
	f 565.33

De Penningmeester,
N. J. KROM.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur: DE OOST EN WEST-MEDAILLE.

De aandacht onzer leden wordt gevestigd op den nog slechts beperkten voorraad van dezen bronzen Eerepenning, welke ad f 3.50 verkrijgbaar is aan het Secretariaat der Vereeniging, Heulstraat 17.

Aan H.H. Secretarissen der afdelingen: De heer Baars, secretaris der afd. Apeldoorn oppert het denkbeeld om de O. en W.-medaille, waarvan iedere afdeling een exempl. bezit, te doen exposeeren bij een juwelier ter plaatse. Aan deze uitstalling zou eventueel kunnen worden toegevoegd een voorwerp, een passend bijschrift of ander reclame-middel, met de mededeeling van den prijs waarvoor de penning verkrijgbaar is. Ter overweging aanbevolen.

INDISCH BRONBEEK.

Als bekend is het Secretariaat dezer Vereeniging in staat gesteld geworden een vrij aanzienlijk bedrag ten behoeve dezer instelling naar Indië over te maken. Het Comité daar te lande betuigde daarvoor zijne erkentelijkheid, maar hoopte, gelet op hetgeen noodig is, een blijvend beroep te mogen doen op onze medewerking, teneinde te trachten meerdere gelden in te zamelen. Gaarne wordt hieraan gehoor gegeven met eene hernieuwde opwekking om eene bijdrage voor dit goede doel toe te zenden aan het Secretariaat voornoemd, Heulstraat 17. De giften worden in dit orgaan verantwoord en doorgezonden naar Indië.

INDISCH ONDERWIJSCOMITE.

Te Nijmegen is een afdeling van dit Comité opgericht.

Van het Informatie-Bureau: MET VERLOF UIT INDIE AANGEKOMEN AMBTENAREN.

- S. J. van Creveld, Controleur 2de kl. bij den Post-, Telegr.- en Telefoon dienst, 's-Gravenhage, Anna v. Buerenstraat 30.
- L. van der Linden, Technisch ambtenaar 1e kl. groep C. b. d. Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst 's-Gravenhage, Noord-West Binnensingel 78.
- H. Nederhof, Opzichter machinist b. d. dienst der S.S. en Tr., Scheveningen, Bosschestraat 111.
- D. A. N. Fisher, Assistent-resident van Keboemen, 's-Gravenhage, van Speykstraat 177.
- Mejuffr. M. H. Dekker, Onderwijzeres 3e kl. b. h. O. E. L. O., 's-Gravenhage, Galvanistraat 42, p. a. Mevr. Cornelis.
- R. J. C. van Hamersvelt, Gouvernementsarts bij den Burg. Geneesk. Dienst, Apeldoorn, Boschweg 27.
- H. A. Th. Derks, Opzichter 2e kl. b. d. Waterst. en 's Lands B.O.W., Rotterdam, Adrien Milderstraat 66a.
- J. F. Mens, tijd. wnd. Adjunct-boekhouder b. h. bedrijf der haven van Soerabaja, Amsterdam, p. a. fam. Lippens, 2e Jan Steenstraat 113.
- J. Hommels, Onderwijzer 3e kl. O.E.L.O., 's-Gravenhage, Witte de Withstraat 12.
- B. M. Mantz, Gezagvoerder bij 's Lands Baggerbedrijf, Noordwijk a. Zee, Nieuwe Zeeweg 18.
- Mr. E. Pino, Advocaat-Generaal b. h. Hooggerechtshof van N.-I., 's-Gravenhage, van Boetzelaerlaan 109.
- J. J. de Rijke, Adjunct-inspecteur voor het Volkseredietwezen, 's-Gravenhage, Papaverhof 29.
- J. W. Hemler, Archivaris bij het Departement van Onderwijs en Eeredienst, 's-Gravenhage, Weimarstraat 89.
- J. M. van der Hoeven, 1e Officier bij de Gouvernements Marine, Maassluis, Prinsenkade 26.

Hoedencursus

Cursus voor Dames en Jonge Meisjes in het maken en Garneeren van alle soorten DAMES- en KINDERHOEDEN, f 15.— per cursus van 21 lesuren.
SPREEKuur: dagelijks van 10 tot 7 uur.
D. C. DE RUIT—v. d. WAAG,
v. h. Leerares Haagsche Vakschool v. Meisjes
27 CHARLOTTE DE BOURBONSTRAAT 27

- A. P. H. Harkse, Onderwijzeres b. d. Opleidingschool voor Inlandsche ambtenaren te Fort de Kock, Nijmegen, Ziekenstraat 68.
- L. C. Lorie, Technisch ambtenaar 1e kl. b. d. Post-Telegraaf- en Telefoon dienst, Bussum, Koedijklaan 1.
- A. W. van Zadelhoff, Controleur b. h. Binnenl. Bestuursdienst, de Steeg (G.).

Mutaties van 11 tot 18 Juni 1924.

Nieuwe Leden:

- Familie van Pesch Woutersen, Amersfoort, Prins Marielaan 9.
- Mevr. Wed. F. v. d. Post Liefrink, Amersfoort, Utrechtsche Weg 120.
- W. van der Haar, onder-Administrateur s. f. „Klampen Den Haag, Gr. Hertoginnelaan 42. f 5.
- J. H. Ritman, Hoofd Persafdeeling Suikersyndicaat Soerabaja. f 7.50.
- Raden Soemarno, Inlandsch onderwijzer, Rijswijk (Z.-H.), Tulpstraat 18. f 5.
- Dr. I. Bonk, Utrechtscheweg 4, Amersfoort.

Afschrijven:

- J. L. Werner, Amersfoort, Puntenburgerlaan 3 (overleden).
- Mr. N. J. L. Brantjes, Gouverneur van Curaçao, Willemstad.
- J. W. N. Francken, Controleur Pandhuisdienst, Weltevreden.
- J. Loisy, Gezagvoerder K.P.M. te Weltevreden.

Adresveranderingen.

- Mej. L. Dom, van: het Buitenland terug naar: Nijmegen, St. Annastraat 119, f 5.—
- J. W. Roessingh van Iterson, Amsterdam, van: Nieuwendijk 197 naar: van Eeghenstraat 91huis.
- Dr. G. Pekelharing, van: Zeist, Wilhelminalaan naar: Amerongen, Hotel „Lievendaal”.
- Mr. A. J. A. A. Baron van Heemstra, Gouverneur Suriname, van: Paramaribo tijdelijk naar: Bloemendaal, Villa „Sylvia” (voorloopig adres).
- R. Zuyderhoff, Lid v. d. Algemeene Rekenkamer, Den Haag, van: Frankenstraat 3 naar: Helmstraat 5.
- B. Braat, van: Den Haag, Gr. Hertoginnelaan 213, naar: Voorburg, Oosteinde 80.
- J. Hamme, van: Scheveningen, Alkmaarsche straat naar: Den Haag, Heerengracht 42.
- Mr. J. B. R. J. T. Pilon, van: Den Haag, Duinweg naar: Chamonix, Poste restante.
- F. B. Vodegel, Gep. Ass.-Resident, van: Semarang Pontjol 19, naar: Den Haag, Poste restante, f 5.—
- S. E. van Nooten, Hoofdkantoor der In- en Uitvoer rechten, van: Amsterdam, van Eeghenstraat 22huis naar: Weltevreden, Schoolweg 7.
- F. van Gulick, Onderwijzer, van: Den Haag, Pempcherstraat 105, naar: Weltevreden, Dep. v. Onderwijs.
- Mej. C. van Eekhout, Onderwijzeres, van: Den Haag, Willem de Zwijgerlaan 112, naar: Weltevreden, Dep. van Onderwijs.
- A. J. Koens, Landbouw-Consulent, van: Luntenen d'Horst naar: Bandoeng.
- P. J. J. Michiels, wd. Chef van de Arbeidsinspectie van: Medan naar: Weltevreden, Dep. v. Justitie.
- A. A. Quanjor, oud-Houtvester, van: Salatiga naar: Oengaran.
- R. Adolf, Ambtenaar van den Handenarbeid, van: Oengaran naar: Solo, Hotel Slier.
- Mr. G. N. Bouma, Bg. Voorzitter Landraad, naar: Soerabaja.
- J. I. Brill, Adj.-Inspecteur P.T.T., naar: Bandoeng, Nieuw saulaan 68.
- Mr. J. H. Heslinga, Leeraar O.S.V.I.A., naar: Madioen.
- Ch. Monod de Froideville, Controleur B.B., naar: Lembang, Pongische Districten.
- Jhr. B. Ch. C. van Suchtelen, Ass.-Resident, naar: Soerabaja (Atjeh).
- P. Westra, Ass.-Resident, naar: Poerwakarta (res. tavia).
- D. A. N. Fisher, Ass.-Resident, van: Keboemen naar: Den Haag, van Speykstraat 177, f 5.—
- W. H. van der Haas, Gep. Houtvester, van: Meran naar: Den Haag, van Boetzelaerlaan 14.
- J. A. H. S. Hanozet Gordon, van: P. R., Lugano, naar: P. R., Zürich.

Rectificatie vorige Mutatiestaat.

- Dr. B. J. van Ernst, Amersfoort, moet zijn: Dr. B. van Enst.
- A. M. Kerkamp, idem, moet zijn: A. M. Kerkkamp.

Rund-, Kalfs- en Varkensslagerij „HOUTRUST”

Obrechtstraat 628 Tel. 3471
Levert uitsluitend 1e kwaliteit Hollandsch vers geslacht tegen billijke prijzen & Nette bediening
Thuisbezorging zonder prijsverhoging
Aanbevelend, **F. Ph. SATON**
OBRECHTSTRAAT 628 DEN HAAG

FIRMA J. ASJES Ez.

CARROSSERIE EN RIJTUIGFABRIEK

ALKMAAR

BOUW VAN ALLE SOORTEN RIJTUIGEN,
KOETSEN EN CARROSSERIEN VOOR
.....PERSONEN- EN VRACHTVERVOER.....

BESCHIKBAAR.

NEDERL.-INDIË, OUD EN NIEUW NOBELSTRAAT 20 'S-GRAVENHAGE

DE NIEUWE JAARGANG

In de Juni-aflevering van den nieuwen jaargang, welke met Mei een aanvang neemt verschijnt een artikel van Dr. H. P. BERLAGE over zijn reis door Nederlandsch-Indië. Deze bijdrage zal opgeluisterd worden door een 6-tal illustraties saar teekeningen.

Gratis proefnummer van het Tijdschrift aan te vragen bij de administratie,
Den Haag, Nobelstraat 20. Prijs p. jaargang f 20.—

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155
 Filiaal: 'S-GRAVENHAGE Noordwal 4, Tel. 12461
 Filiaal: ARNHEM Eusebiusbl. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van portó voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. Sch. 752. Dit „Tehuis” biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(cautch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - XII. Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

Serie I.
 1. Nederlandsch-Indië en de handel.
 2. Indische toestanden gezien door een Inlander.
 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland.
 4. Soekel-Islam.
 5. De Sulkerijverheid in Nederlandsch-Indië.
 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java.
 7. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten.
 8. De Europeesche vrouw in Indië.
 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging.
 10. Over de Kolonie Suriname.

Serie II.
 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië.
 2. Het Javaansch tooneel.
 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië.
 4. De theecultuur op Java.
 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg.
 6. Een doode taal in Indië.
 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java.
 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië.
 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is.
 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.

Serie III.

No. 5. Nederlanders in Indië.
 6. Het Nederlandsch-Indisch Volkseredietwezen.
 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 8. De Slavernij in Oost-Indië.

Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.
 Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Soemenep (Madoera).

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Het Secretariaat-Penningmeesterschap der Afdeeling 's-Gravenhage is gevestigd Heulstraat 17 (hetel Hoofdbestuur).

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de directie te Amsterdam en te Batavia.

BESCHIKBAAR.

C. HOYNG

SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT

KRISTAL - PORSELEIN

VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZULLEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ., UIT DE PLATEELBAKKERIJ „ZUID-HOLLAND” TE GOUDA

MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen

Garantie voor gave overkomst

FRANÇOIS BLOM'S

MODERNE KOOKKUNST

Het uitgebreidste Kookboek Geb. in linnen Stempelband

f 5.50

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster, Nobelstraat 20, Den Haag.

Maison H. SIMONS

Mantel- en Costuum-Magazijnen
 HEULSTRAAT 13 naast „BOEATAN”
 NOORDEINDE 17a

Uitsluitend betere Dames-Confectie

STEEDS HET NIEUWSTE
 BEKENDE SOLIDE GENRES
 BILLIJKE PRIJZEN

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

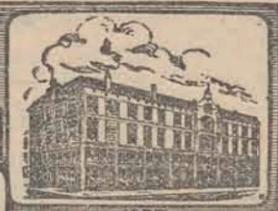
Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ AMSTERDAM-ROTTERDAM.

Huishoudelijke
en Keuken-Artikelen
Kolen- en Gasfornuizen

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 1773

Baden en Geysers
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen J. F. CUIJPERS

's-GRAVENHAGE - SOERABAYA

Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
**Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest**
bekende adres.

GROOTSTE voorraad, **BESTE** merken.

SPECIAL ADRES VOOR TROPEN-PIANO's
UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

WANNEER GIJ

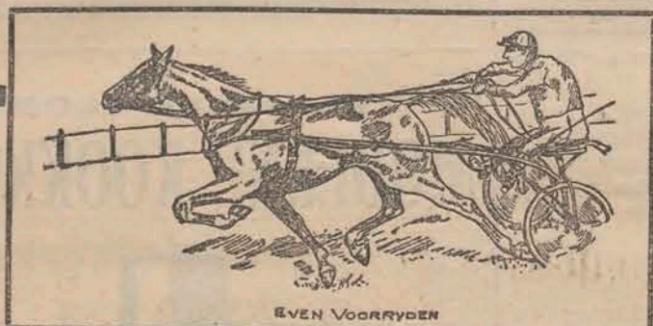
Dames- of Heeren-Kleding wilt laten
Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderni-
sieren, Vermaken, opnieuw Voeren,
onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij
maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNIGUM”

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 3494

DEN HAAG

De prijs wordt steeds **VOORUIT** bepaald

EVEN VOORRYDEN

De Paardenwereld

Geïllustreerd Weekblad

GEWIJD AAN

**Draverijen, Rensport, Concours-Hippique,
Fokkerij, Hoefbeslag, enz.**

Abonnement (franco per post) f 6.- per jaar,
desgewenscht te betalen in 2 halfjaarlijksche
termijnen van f 3.—.

Bevat o.m. de officiële programma's van de Draverijen en Rennen
dit jaar te houden op Duindigt.

Afzonderlijke nummers 20 cent

Uitgave: N.V. Drukkerij ten Hagen, Nobelstr. 20, Den Haag

A. SCHRÖDER & Co.
GROENMARKT 25-26-28 's-GRAVENHAGE

MEISJES EN KINDER KLEEDING

VOOR ELKEN LEEFTIJD

BESCHIKBAAR.

Magazijn „NEDERLAND”

KATTENBURG & Co.

AMSTERDAM, DEN HAAG, UTRECHT, HAARLEM
ROTTERDAM

Uitrustingen

voor de Tropen

Op aanvraag toezending
van catalogus

Onze reizigers
zijn door
het geheele land
te ontbieden.

👉 KOOPT NU

in Holland een winstgevendende Zaak of
Bedrijf door bemiddeling van het

INTERNATIONAAL HANDELS-BUREAU

De Eerste Nederlandsche Vakhandel- en Zakenbeurs

LEUVEHAVEN 46a ROTTERDAM TELEF 3695

👉 Vraagt kosteloze Inlichtingen.

Holland-Canada Hypotheekbank

's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg